

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
November 4, 1994

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

PENKTADIENIS - FRIDAY, LAPKRITIS - NOVEMBER 4, 1994

Nr. 215

Rusijos kariuomenė kratosi korupcijos kaltinimų

Maskva, lapkričio 1 d. (NYT) — Rusijoje korupcijos skandalams vis labiau alinant pasitikėjimą Rusijos kariuomene, kyla grėsmė, kad jie gali nusodinti net ir gynybos ministrą Pavel Gračevą, rašo „New York Times“ korespondentas Steven Erlanger. Tad antradienio vakarą Rusijos prezidentas Boris Jelcinas iš pareigų atleido gynybos ministro pavaduotoją gen. Matvej Burlakovą, kuris vadovavo Vakarų Armijos Grupei, dislokuotai buvusioje Rytų Vokietijoje. Rusijos spaudoje gen. Burlakov, kartu su kitais aukštais karininkais, buvo kaltinamas neteisėtai pardavęs daugelio milijonų dolerių vertės Rusijos ginklų bei karinių įrengimų, kurie buvo numatyti parsivežti į Rusiją.

Vakarų Armijos Grupės karininkų tarpe, jau prieš dvejus metus iškilus kaltinimams prieš juos. Jis aprašė, kad Vokietijoje iš neteisėto ginklų pardavimo pajamų buvo nupirkti bent du erdvūs Mercedes automobiliai gynybos ministrai naudoti. O „Moskovsky komsomolec“ pradėjo ministrą vadinti „Paša Mercedes“. Kalbama, jog paklaustas apie tuos automobilius, Gračev atsakė: „Boris Nikolajevič man leido“.

Kariškiai sako, kai tai užsienio intrigos

Nuo korespondento D. Cholodovo nužudymo spalio 17 d., kai jo kabinete laikraščio redakcijoje sprogo jam atsiųstas portfelis, laikraštis puola generalą Gračevą, įrodinėdamas, jog jis įvelta nužudyme. Ir gen. Gračev ir prez. Jelcin piktnaišiais kaltinimais, vadindami juos juokingais ir begėdiškais.

Auga spaudimas gynybos ministrai

Spaudimas gynybos ministrai Pavel Gračevą pradėjo augti ypač po to, kai spalio mėnesį nuo bombos žuvo dienraščio „Moskovsky komsomolec“ žurnalistas Dmitri Cholodov, kuris tyrė korupciją Rusijos kariuomenėje. Generalo Burlakovo paskyrimą gynybos ministro pavaduotoju praėjusį rugpjūtį mėnesį stipriai propagavo generolas Gračev, net nebaigus oficialios kvotos dėl korupcijos kaltinimų jam.

Kalbama, kad pats generolas Gračev, Afganistano karo veteranas, telefoniniais skambinimais tiek kariuomenės vadams, tiek ir vyriausybės pareigūnams, organizuoja jų paramą, kad išliktų savo pareigose. „Sevodka“ — laikraščio gynybos apžvalgininkas Pavel Felgengauer sako, kad Gračev visomis įdomiomis bandomis išsilauki. „Daug kas jį atjaucia, ypač kariuomenėje, bet mažai jam paramos“.

Nužudytas žurnalistas Dmitri Cholodov tyrinėjo korupciją

Švedai išgelbėjo Lietuvos jūreivius

Vilnius, lapkričio 2 d. (Elta) — Lapkričio 1 d. vakare Lietuvos krovinių laivą „Marija“, vežusį medieną, prie pietryčių Švedijos krantų iškilo avarija. Už 60 jūrmilių nuo pietryčių Švedijos miesto Simrichamo „Marija“ pateko į audrą, ir triumfą pradėjo veržtis vanduo ir laivas emė skęsti. Pirmasis pavojaus signalą išgirdo švedų prekybinis laivas „Holmoen“. Stokholmo Jūrų gelbėjimo tarnybos centras iš Ronebiu miesto į nelaimės vietą išsiuntė du malūnparnius. Pirmuoju skridimu švedų malūnparniai išgelbėjo keturis iš dešimties lietuvų laivo įgulos narių ir nuskraidino juos į Ronebiu.

Laivo kapitonas dar tikėjosi išgelbėti laivą ir liko jame su kitais penkiomis įgulos nariais. Tačiau po valandos kapitonas įsakė visiems palikti skęstantį laivą. Visi šeši įgulos nariai buvo įkelti į malūnparnius. Išgelbėtojų sveikatos būklė gera. Aštuoni įgulos nariai yra rusai, du — lietuviai. Ronebiu policija šiuo metu aiškina avarijos aplinkybes.

Laikraščiai spėlioja apie kariuomenės intrigas

Kai kas mano, kad Cholodov sužinojo apie slapta pro-rusiškų partizanų ruošimą Čėčėnijoje, arba, anot laikraščio „Argumenty i fakty“ spėjimo, kad Rusijos kariuomenė už pinigą slapta moko mafijos žudikus. Kiti laikraščiai spėlioja, kad vienas ar kitas generolas klaidingai interpretavo ministro Gračev nepasitenkinimą Cholodovo tyrinėjimais kaip netiesioginį įsakymą jį nužudyti.

Bet kalbos apie korupciją Vakarų Armijos Grupeje neblėsta. Jurij Boldyrev, civilis asmuo, vadovavęs Jelcino paskirtam korupcijos tyrimų departamentui kol pėnai buvo atleistas iš pareigų, sako, kad 1992 m. lapkričio mėnesį jis apie valandą Jelcinui pasakojo apie korupciją šiame Rusijos armijos padalinėje. Laikraščioje spausdiname pasikalbėjimą jis specifiškai minėjo konkrečius ne-

Rugsejo 1 d. Rusijos Vakarų Armijos Grupei išvykstant iš Vokietijos, atsisveikino gen. Matvej Burlakov (kairėje) ir Rusijos gynybos ministras gen. Pavel Gračev. Tačiau vis dažniau kyla kaltinimai, jog nelegalių Rusijos kariuomenės turto pardavėjimu aukštieji Rusijos karininkai užsidirbo milijonus dolerių.

LDDP išsiginą spaudžianti Lietuvos Radiją/Televiziją

Vilnius, spalio 26 d. (AGEP) — Lietuvos Demokratinė Darbo Partija apgailestauja, kad socialdemokratai, paskelbę „dezinformacinį pareiškimą“, „vadovaujami apkalbomis ir gandai“. Spalio 25 d. socialdemokratai paskelbė pareiškimą, kuriuo apkaltino valdantią partiją spaudimu valstybiniam radijui ir televizijai, rašo korespondentas Gintas Cibas.

Sekandieną dieną paskelbtame atsakomajame pareiškime valdančioji LDDP teigia, jog socialdemokratų minėtoji televizijos laida „Naujienuos. Nuomonės“ bei RTV sociologinių tyrimų skyrius panaikinti televizijos vadovybės iniciatyva.

„Šie faktai mūsų partijos veiklos neliečia“, sakė Seimo LDDP frakcijos seniūnas Gediminas Kirkilas tą pačią dieną įvykusioje spaudos konferencijoje. Pasak jo, kvaila, kai tokie rimti dalykai, kaip visuomenės informacijos priemonių įstatymo svarstymas, painiojami su „pseudopolitiniiais“ reikalais. Komentuodamas savo anksčiau pasakytus žodžius, kad reikia rimtai užsiimti televizijos valdymu, G. Kirkilas sakė galvoje turėjęs įstatymų

galių sandėrių pavyzdžius, kur buvo parduodamas maistas, degalai, ginklai ir nejudinamas nausavybė, generolams užsidirbant milijonus dolerių. Boldyrev, kuris dabar yra Dūmos narys, sako, kad panaikinimo tarnyba, tyrusią korupciją kariuomenėje, jis visvien prezidentui Jelcinui dar įteikė tyrimų duomenų aprašymą, kurį tuo metu išspausdino ir „Moskovsky komsomolec“ laikraštis.

Kaltinimų korupcija tiek vyriausybėje, tiek ir kariuomenėje prieš pat referendumą dėl pasitikėjimo Jelcinu kėlė ir Rusijos Aukščiausiosios Tarybos buvęs viceprezidentas Aleksandr Ruckoj, kalbėdamas buvusiam parlamente. Tuo metu jis sakė turįs 11 lagaminų, pilnų įrodymų apie korupciją Rusijos kariuomenėje. Jo kaltinimų net ir pačiam generolui Gračev parėmė ir tuometinis Rusijos generalinis prokuroras Valentin Stepankov. Iš tų kaltinimų ir kilo Jelcino kova su parlamentu.

nesilaikymą per referendumą, kas buvo „labai pavojinga mūsų demokratijai“.

Kalbėdamas apie siūlymus valstybine televizija reformuoti i visuomeninę, G. Kirkilas paminėjo, kad apie 90% valstybinio RTV profsąjungos narių savo susirinkime pasisakė už valstybinio statuso išsaugojimą

Vagnorius pranašauja inflacijos bangą

Vilnius, lapkričio 3 d. (Elta) — Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) valdybos pirmininkas Gediminas Vagnorius pranašauja, jog kitų metų pavasarį Lietuvoje kils didelė inflacijos banga. Iš daugelio priežasčių svarbiausia G. Vagnorius nurodė „dirbtinį, spekuliatyvinį lito susiejimą su doleriu“. Lito siejimas su doleriu.

Lietuvos Vyskupo Konferencija — juridinis asmuo

Vilnius, lapkričio 3 d. (Elta) — Lietuvos vyriausybė suteikė juridinio asmens teises Lietuvos Vyskupo Konferencijai. Lietuvos Vyskupo Konferencija yra šio krašto lotynų apeigų katalikų vyskupų susirinkimas, įsteigtas pagal visuotinės kanojų teises nuostatus. Konferencijos statusas Šventojo Sosto dekretu buvo patvirtintas 1992 m. rugsejo 28 dieną.

Katalikų Bažnyčioje tokios vyskupų konferencijos steigiamos pagal Vatikano II Susirinkimo 1964 m. priimtą Konstituciją „Lumen gentium“. Lietuvos Vyskupo Konferencijos tikslas — bendromis pastangomis tirti, aiškinti ir vykdyti ganytojiškas pareigas, tinkamai derinti bažnytinę veiklą.

Valstybės atžvilgiu juridinio asmens teisių suteikimas Lietuvos Vyskupo Konferencijai padidina jos atsakomybę už jos narių — Lietuvos vyskupų vyskupų-ordinarų, vyskupų administratorių, vyskupų koadjutorių ir kitų vyskupų — veiksmus, pilietinę poziciją.

ir televizijos finansavimą iš biudžeto.

Paties valdanciosios frakcijos seniūno nuomone, būtų logiška, kad televizija būtų finansuojama iš biudžeto, tačiau turėtų parengti planą, kokioms švietiškoms, pažintinėms ar kitoms programoms toks finansavimas būtų reikalingas. „Aš nemanau, kad koks nors kitas finansavimo būdas šiandien yra realus“, sakė Gediminas Kirkilas.

pareiškė Gediminas Vagnorius spaudos konferencijoje, yra spekuliacija pinigais valstybės lygiu. Iš jos pelnosi nemaža grupė žmonių, teigė jis.

Tėvynės Sąjungos valdybos pirmininkas, kelias savaites praleidęs su užsienio specialistais, kartu su jais padarė išvadą, kad Lietuvos ekonominė ir socialinė padėtis tragiška. Jis pateikė šalies ūkio būklės apibūdinančius duomenis. Kai kurie, sakė prelegentas, gerokai skiriasi nuo oficialiosios statistikos.

Pasak Gedimino Vagnoriaus, per dvejus metus pramonės gamyba sumažėjo 3,8 karto, o realiosios gyventojų pajamos siekia tik 34% 1991 metų lygio. Minimalus darbo užmokestis Lietuvoje 2-3 kartus mažesnis negu kitose Baltijos šalyse. Iki 1993 metų Lietuva nežinojo, kad yra biudžeto deficitas, dabar jis siekia 16%-18%, o įvertinant infliaciją — net 35%-40%.

Tarp kitų didžiulio ūkio nuosmukio priežasčių Gediminas Vagnorius paminėjo ekonomiką stabdančią pinigų politiką bei korupciją ir neteisėtą privatizavimą. Tėvynės Sąjunga, sakė prelegentas, netrukus paskelbės išsamų planą, kaip atgaivinti šalies ekonomiką.

Britanijos investicijos Lietuvoje didės

Vilnius, lapkričio 3 d. (Elta) — „Penkių dienų darbo vizitas Jungtinėje Didžiojoje Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystėje buvo naudingas ir politiškai, ir ekonomiškai“, pasakė ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius

Socialdemokratai: Tranzito taisyklėmis atsisakoma suvereniteto

Vilnius, spalio 19 d. (LA) — Socialdemokratas, Seimo Nacionalinio saugumo komiteto narys Nikolajus Medvedevas pasakė, jog Lietuvai gyvenimas, pašonėje turint Karaliaučiaus kraštą, prilygsta Neapolio gyvenimui šalia Etnos ugnikalnio.

Manvydas Goštautas, „Lietuvos aide“ aprašydamas Medvedevo pasisakymus, cituoja jo nuomonę, jog karinio tranzito problema yra išvestinė iš „gyvenimo šalia ugnikalnio“ problemos. Socialdemokratai, išanalizavę spalio 3 d. paskelbtu vyriausybės nutarimu nr. 938 patvirtintas užsienio šalių karinių pervažimų taisykles, padarė tokias išvadas: (1) vienkartiškumo principas leidžia Lietuvai bet kuriuo momentu nutraukti karinį tranzitą; (2) žmonių ir ginklų vežimas yra atskirti. Abu šiuos „pliusus“ niekais paverčia faktiškas oro erdvės kontrolės atsisakymas, tolygus valstybės suvereniteto atsisakymui.

Medvedevas pateikė oficialią statistiką: šių metų balandžio mėnesį per Lietuvos oro erdvę skrido 194 Rusijos naikintuvai (taisyklėse orlaivių kiekis neribojamas), gegužės mėnesį — 143 naikintuvai, spalio mėnesį — 37 sunkieji kariniai transporto lėktuvai, galį vežti „didžiulį kiekį“ ginkluotės arba karių. Medvedevas pabrėžė artimiausiu metu nelaukiant Rusijos desanto išlaipinimo — tai būtų „pernelyg grubu“, tačiau atkreipė dėmesį, kad Rusijos spaudoje atvirai rašoma apie kariuomenėje išplitusią prekybą ginklais, galimybę nekontroliuojamai vežti per Lietuvą atomines, branduolinius ir kitas paklausias medžiagas.

Karaliaučiuje dislokuotai grupuoti įsivėlus į kokią nors ginkluotą ar kriminalinę avantiūrą, Lietuva automatiškai įviliama į tarptautinius konfliktus, nes jos teritorija ir erdvė naudojama lygiai taip pat, kaip ir Karaliaučiaus. Tarptautinės organizacijos, atsakingos už saugumą ar kovą su kontrabanda, automatiškai priskirtų Lietuvą bendrininkų kategorijai.

per ketvirtadienį vyriausybės rūmuose įvykusio spaudos konferencija. Jis pabrėžė, kad ir britų politikų, ir jų verslininkų požiūris į Lietuvą labai pasikeitęs, ir Didžiosios Britanijos — didžiausios Lietuvos investitorės, investicijos Lietuvoje dar labiau didės.

Šleževičius, paminėjęs pasiūlytą 10 milijonų svarų sterlingų kreditą, kuriuo Lietuva gali naudotis nors dabar. Norint jį gauti, reikia pateikti investicinius projektus.

Vizito metu gauta konkrečių pasiūlymų. Korporacijos „British Aerospace“ vadovai pasiūlė padėti Lietuvai pakeisti turimų lėktuvų pasistatymo lauką ir angarus Europos Rekonstrukcijos ir Plėtros Bankas pageidautų finansuoti Būtingės naftos terminalo statybą, domejosi Kauno valymo įrengimų statybą, siūlė paramą pertvarkant Lietuvos finansų ir bankų sistemą. Korporacija „Phillips Communications System“ domisi laisvos ekonominės zonos Zoknių aerodrome projektu, Lietuvos muitinių kompiuterizavimu.

Medvedevo nuomone, Lietuva galėtų leisti naudoti savo oro erdvę tik Jungtinių Tautų jurisdikcijoje esančioms karinėms pajėgoms — tada būtų Jungtinės Tautos atsakytų už galimos nelaimės padarinius. Kaip pabrėžė Seimo Nacionalinio saugumo komiteto narys Medvedevas, pastangos paskatinti vykdomąją valdžią imtis priemonių kontroliuoti oro erdvę liko be atsako; dar daugiau — komitetui pateiktose taisyklių versijoje jokio „oro koridoriaus“ nebuvo, jis „išskirtai kaip Pilypas iš kanapių“ vyriausybės posėdyje, o Seimo Nacionalinio saugumo komitetas buvo apleistas. Tai ne pirmas atvejis, kai Seimas atstumiamas nuo šalies gynybos problemų sprendimo.

Yra priemonių, kurių galėtų imtis Lietuva, siekdama apsisaugoti nuo „ugnikalnio išsiveržimo“, sakė Medvedevas. Karaliaučiaus krašte reikia spręsti kultūros paveldo, tautinių mažumų problemas; stimuliuoti laisvosios ekonominės zonos su „tarptautine ekonomine kontrole“ projektą; tai padėtų ir demilitarizuoti kraštą. Reikia kelti Karaliaučiaus klausimą „visur, kur tik įmanoma“, suteikti Rusijai palankiausio komercinio tranzito režimą, nes „Rusija neteko savo Baltijos ir Juodosios jūros uostų“.

Patvirtindama taisykles, kuriomis atsisakoma dalies suvereniteto, Lietuvos vyriausybė perėmė savo kompetencijos ribas — tokie dalykai sprendžiami Seime kvalifikuota dauguma arba referendumu. Paklaustas, ar socialdemokratai inicijuos arba prisidės prie kitų frakcijų kreipimosi į Konstitucinį teismą, Medvedevas sakė, kad vyriausybė gali padaryti klaidų, priimdama „klaidingus dokumentus“, tačiau tokių „žalių dokumentų“ nederėtų priduoti kitoms valstybėms. Iteisinus „žalią dokumentą“ tarptautine sutartimi, „prisideda kitokia atsakomybė“, todėl socialdemokratai mano, kad taisyklės negali būti įteiktos jokiai valstybei kaip susitarimo pagrindas.

Patiomis taisyklėmis tik atsisakoma suvereniteto, o sutartimi šis suverenitetas jau deleguojamas konkrečiai valstybei. Paprašytas patikslinti, ką tokiais sąlygomis reikėtų sutarties nutraukimas — reikia, kad suverenitetas būtų ir atiduotų — Medvedevas sakė norįs nuoseklumo: pirma, kad taisyklės būtų tobulos, antra, tik tada apsispręsti, kokių būdu sudaryti susitarimą dėl jų laikymosi, pasitelkiant „manevro laisvę“. „Ribą, už kurios trauktis negalima, yra oro karinis transportas — jokio oro erdvės panaudojimo, išskyrus atvejus, kai prašo Jungtinės Tautos arba Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencija“.

KALENDORIUS

Lapkričio 4 d.: Šv. Karolis Borromeo, vyskupas (1538-1584); Karolina, Arūnas, Vitalis.

Lapkričio 5 d.: Elzbieta, Zacharijas, Judrė, Ašvydas.

SPORTO APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

1994 M. BALTIEČIŲ IR LIETUVIŲ LENGVOSIOS ATLETIKOS PIRMENYBĖS

(Tęsinys)

Nauji rekordai

Kaip jau anksčiau minėta, varžybose buvo pagerinti 6 baltiečių ir lietuvių pirmenybių rekordai.

Jau buvo minėta, kad **Rodney Alderdice** (H. „Kovas“) pagerino baltiečių ir lietuvių rekordą vyrų 5000 m bėgime – 15:15.5 min.

Tadas Tamošiūnas („Žaibas“) – Berniukų D (11-12 m.) ietis (600 g) metimas – 24.10 m (79°-11'), baltiečių ir lietuvių.

Christie Robertson (latv.) – baltiečių mergaičių D ietis (600 g) – 18.50 m (60°-8').

Julija Petrauskaitė („Aušra“) – tik lietuvių mergaičių D ietis (600 g) – 15.82 m (51°-11').

Andrius Stankus („Žaibas“) – baltiečių ir lietuvių berniukų F (8 m. ir jaunesnių) šuolis į aukštį – 1.03 m (3°-3'4.5").

Kristupas Motiejūnas („Žaibas“) – baltiečių ir lietuvių berniukų F 800 m bėgimas – 3:05.7 min.

Mergaičių F 4 x 100 m estafetė – 1:20.6 min. – Toronto LSK „Vytis“ (A. Radžiūnaitė, H. Cottreau, V. Valadkaitė, J. Pacevičiūtė). Baltiečių ir lietuvių.

Be to, kaip pradiniai rekordai, skaitosi pirmą kartą vydomų rungtynių pasekmės: Baltiečių ir lietuvių mergaičių C (13-14 m.) trišuolis – 7.02 m (23°-0.5"), pasiekė Venta Civinskaitė („Žaibas“) ir tik baltiečių mergaičių D (11-12) trišuolis – 7.74 m (25°-5"), nušoko Christie Robertson (latvė).

Iškiliausių pasekmių žymenys

Pagal nusistovėjusią tradiciją, už iškiliausias pasekmes kiekvienoje klasėje buvo skiriami atskirai lietuvių pirmenybių žymenys-medalionai. Šios pasekmės, vyrų ir jaunių A (17-19 m.) apskaičiuojamos pagal tarptautines IAAF vyrų 1971 m. daugiakovių vertinimo tabelę, o moterų tabelę, modifikuojant metimus. Pažymėtina, kad žymenys skiriami tik už vieną daugiausia taškų gavusią pasekmę ir nieko bendro neturi su laimėtų pirmų vietų skaičiumi.

Duodame šių žymenų laimėtojus. Jei baltiečių žymenio laimėtojas yra lietuvis, tai jam automatiškai tenka ir lietuvių pirmenybių žymuo.

Vyrų (20-34 m.) - Rodney Alderdice (H. „Kovas“) už 5000 m bėgimą 15:15.2 min. – 806 taškai.

Moterų (17-34 m.) - Gintara Alderdice (H. „Kovas“) už ieties metimą 25.22 m (82°-9') – 509 t.

Jaunių A (17-19 m.) - Aidas Batūra („Aušra“) už 100 m bėgimą 11.9 sek. – 601 t.

Jaunių B (15-16 m.) - Karlis Huska (latv.) už rutulio (4 kg) stūmimą 13.95 m. (45°-9.25") – 835 t. Lietuvių – **Povilas Leknickas** („Aušra“) už trišuolį 10.79 m (35°-5") – 734 t.

Mergaičių B - Amanda Balodis (latv.) už 800 m bėgimą 2:50.5 min. – 474 t. Lietuvių – **Lina Baltakytė** („Aušra“) už

ieties metimą 20.94 m (68°-8') – 421 t.

Berniukų C (13-14 m.) - Matas Laniauskas („Žaibas“) už šuolį į aukštį 1.50 m (4°-11') – 781 t.

Mergaičių C - Kristina Kliorytė („Žaibas“) už 200 m bėgimą 28.3 sek. – 591 t.

Berniukų D (11-12 m.) - Simas Laniauskas („Žaibas“) už šuolį į aukštį 1.40 m (4°-7.25") – 612 t.

Mergaičių D - Alana Juzėnaitė („Vytis“) už 1500 m bėgimą 5:41.6 min. – 456 t.

Berniukų E (9-10 m.) - Lukas Laniauskas („Žaibas“) už 800 m bėgimą 3:02.7 min. – 377 t.

Mergaičių E - Arija Batūra („Aušra“) už 60 m bėgimą 9.9 sek. – 256 t.

Berniukų F (8 m. ir jaunesnių) - Andrius Stankus („Žaibas“) už 60 m bėgimą 10.2 sek. – 199 t. Lietuvių pirmenybių – **Kristupas Motiejūnas** („Žaibas“) už 800 m bėgimą 3:05.7 – 355 t. Ši pasekmė pasiekta bėgant su berniukų E klase, kadangi F klasės programoje šios rungties nėra.

Mergaičių F - Lina Tirilytė (H. „Kovas“) už 60 m bėgimą 10.8 sek. – 94 t.

Senjorų-veteranų klasėse už iškiliausias pasekmes buvo duodami tik baltiečių žymenys: **Vyrų senjorų (35-39 m.) - Ričardas Duliūnas** („Vytis“) už šuolį į aukštį 1.50 m (4°-11') – 394 t.

Moterų senjorų - Rūta Motiejūnaitė („Žaibas“) už rutulio (4 kg) stūmimą 8.27 m (27°-1.5") – 466 t.

Vyrų veteranų 1A (40-44 m.) - Vaidotas Vaičiūnas (H. „Kovas“) už disko (2 kg) metimą – 26.38 m (86°-6") – 389 t.

Moterų veteranų 1A - Ilona Smalenskienė („Aušra“) už rutulio (4 kg) stūmimą 8.55 m (28°-0.5") – 487 t.

Moterų veteranų 1B (45-49 m.) - Marytė Hurst („Aušra“) už rutulio (4 kg) stūmimą 6.38 m (20°-11.25") – 316 t.

Vyrų veteranų 2A (50-54 m.) - Jūris Zivtina (latv.) už ieties (800 g) metimą 32.98 m (108°-2") – 380 t.

Moterų veteranų 2A - Danuolė Alderdice (H. „Kovas“) už rutulio (4 kg) stūmimą 6.34 m (20°-9.5") – 312 t.

Vyrų veteranų 4A (70-74 m.) - Algirdas Grajauskas (H. „Kovas“) už šuolį į tolį 3.40 m

(11°-2") – 255 t. pagal moterų tabelę.

Amžiaus klasifikacija prieauglio klasėse pagal dalyvio amžių 1994 m. gruodžio 31 d., o senjorų-veteranų – pagal dalyvio amžių varžybų dieną.

Sporto darbuotojų ir lengv. atletikos veterano Jono Bagdono atminimui skirtas kasmetinės dovanos ilgiausiu bėgimu laimėtojams gavo Rodney Alderdice – vyrų ir Julija Petrauskaitė – moterų už 10,000 m bėgimus.

(Bus daugiau)

Šie vyrai stūmė nelengvą Čikagos „Lituano“ klubo veiklos vėžimą šiais metais. Iš k. i. eil. – Vytautas Juodišius, Albertas Glavinskis, Edvardas Šulaičius. II eil. – Leonas Juraitis, Gediminas Bielskus, Bronius Mikenas.

1994 m. vasarą Vilniuje įvykusio pasitarimo, dėl spaudai ruošiamos „Lietuvos Sporto istorijos“, dalyviai. Iš k. – A. Daugmora – Igarka, V. Budzeika – Punksas, Sig. Krašauskas – Torontas, V. Nienius – Lietuvos Kūno kultūros ir sporto departamento gen. direktorius, V. Ruginius – Detroitas, A. Šileika – Torontas, A. Laukaitis – Australija, Z. Motiekaitis – Vilnius (sporto darb.) ir istorikas dr. H. Šadžius.

Nuotr. Sig. Krašausko

Futbolas Čikagoje

DAR VIENAS „LITUANICOS“ SEZONAS

Neseniai „Lituano“ futbolo klubas užbaigė dar vieną sezoną – jau 44-ji iš eilės ir netrukus laukia apvalės sukaktis – 45 metų veiklos minėjimas. Tai šalia New Yorko „Atleto“ yra antras seniausias lietuvių sporto klubas JAV-se.

Praėjus „Lituano“ sezonas nebuvo toks derlingas ir linksmas, kaip keturi ankstesnieji, kai buvo pasiektas meistriškumas aukščiausioje lygoje ir garbingai kovota geriausių Čikagos ir apylinkių komandų tarpe.

Ši pavasarį „Lituano“ aukščiausioje lygoje užėmė paskutinę 10-ą vietą ir buvo priversta kristi į I divizioną. Tačiau ir šioje žemesnėje grupėje buvo nelengva ir komanda pirmame rate telaimėjo 5 taškus, nors ir paskutinėje vietoje neliko. Pradėjusi labai kukliai, ji rato pabaigą išsilaikė ir jau, atrodo, atgauna savo buvusį veidą, kuri dar turės sustiprinti ateinančių metų pavasario rate.

Daugumoje rašoma ir kalbama tik apie pirmą klubo komandą, tačiau klubas turi žymiai daugiau ir jos visos rungtyniauja pirmenybėse. Taip pat yra ir rezervinė (jos veikla.

(11°-2") – 255 t. pagal moterų tabelę.

Amžiaus klasifikacija prieauglio klasėse pagal dalyvio amžių 1994 m. gruodžio 31 d., o senjorų-veteranų – pagal dalyvio amžių varžybų dieną.

Sporto darbuotojų ir lengv. atletikos veterano Jono Bagdono atminimui skirtas kasmetinės dovanos ilgiausiu bėgimu laimėtojams gavo Rodney Alderdice – vyrų ir Julija Petrauskaitė – moterų už 10,000 m bėgimus.

(Bus daugiau)

klubui nukritus į I divizioną, yra suspenduota), veteranų, jaunių ir jaunučių komandos. Jas visas suburti ir išlaikyti reikia labai daug darbo ir pinigų. Stam-

Naujasis Čikagos „Lituano“ futbolo komandos žaidėjas Dainius Šimenas, neseniai atvykęs iš Lietuvos.

Nuotr. Ed. Šulaičio

FUTBOLAS LIETUVOJE

Vilniaus „Žalgiris-EBSW“ futbolo komanda šiemet neblogai pasirodė Europos šalių futbolo taurių laimėtojų turnyre. Pirmąją klytį – Velso „Barry Town AFC“ žalgiriečiai įveikė du kartus – 1-0 ir 6-0. Tada teko žaisti su viena iš stipresniųjų Europos komandų – Olandijos Roterdamo „Feyenoord“. Pirmose rungtynėse namuose su olandais sužaista 1-1, tačiau išvykoje lietuviai buvo priversti nusileisti minimaliu rezultatu 1-2. Tokiu būdu Lietuvos atstovai iš tolimesnių varžybų iškrito.

Lietuvoje I futbolo lygoje jau sužaisti visi pirmojo rato susitikimai. Paskutiniame rate lentelės viršūnėje buvęs „Žalgiris – EBSW“ nugalėjo Ukmergės „Muša“ 4-0 ir liko I vietoje. Iš 11 rungtynių žalgiriečiai surinko 20 taškų (10 pergalių, 1 pralaimėjimas). Antroje vietojeėjusi Mažeikių „Romar“ vienuolikė, įveikusi Visagino „Inter-AG“ 6-0 taip pat liko toje vietoje, surinkusi vienu tašku

besnių rėmėjų klubas nebeturi (ne taip, kaip lenkų ar vokiečių klubai), tai reikia gerokai „suktis“, norint iš mažų įplaukų sumokėti visas išlaidas, o jų per metus susidaro arti 3000 dolerių, neskaitant šimtų valandų, kurias praleidžia klubo vadovybės nariai, dažnai pridėdami ir savų pinigų.

Reikia pridurti, kad klubo komandos žaidžia ir sales futbolo pirmenybėse, vykstančiose Villa Park miestelyje, Čikagos šiaurės vakaruose. Ten rungtyniaujama nuo sausio mėnesio pirmojo sekmadienio, po to žaidžiant kiekvieną sekmadienį.

Šiemet klubas gražiai priėmė svečius iš Lietuvos, atvykusius į Pasaulio futbolo pirmenybės Čikagoje, net sužaidė su jais draugiškas rungtynes (tai buvo veteranų susitikimas). Tai pat buvo surengtas turnyras gegužinė Lemonte, kur dabar klubas turi savo „namų“ aikštę šalia Lietuvos centro pastatų.

Gaila, kad klubo pirmoji futbolo komanda dabar negali gauti pasipirties iš Lietuvos, o anksčiau iš ten atvykusieji žaidėjai nevisada gali padėti: kai kurie jau pavargę ir pasitraukė, o kiti – dėl sunkių gyvenimo sąlygų neturi progų treniruotis ir tobulėti. Kiti žaidžia universitetų futbolo komandoje ir tik tam tikrais laikotarpiais gali žaisti komandoje. Del to ir kilo komandos krizė, kuri jau

mažiau negu žalgiriečiai (8 pergalės ir 3 lygiosios), 3-4 vietoje atstovauja Vilniaus „Panerys“ ir Kauno „Inkaras-Grifas“ su 15 tašku. Paskutinėje – 12-je vietoje liko Visagino miesto atstovai tik su vienu tašku.

Iš viso šiame rate buvo sužaistos 66 rungtynės ir per jas įmušti 188 įvarčiai. Daugiausia įvarčių pelnė žalgiriečiai E. Pederis, pasižymėjęs 14 kartų. Per 66 rungtynes būta 88 tūkstančių žiūrovų. Daugiausia žiūrovų buvo atėję į „Romar“ ir žalgiriečių rungtynes Mažeikiuose – net 10 tūkst. (čia laimėjo mažeikičiai ir šis buvo vienintelis „Žalgirio“ pralaimėjimas šiame rate). Šios lygos komandų žaidėjai yra laikomi profesionalais, nors ne visos komandos su žaidėjais yra sudariusios sutartis. Kai tarpusavyje žaidžia geriausios klubai, kiekvienam futbolininkui už pergalę pažadama ir sumokama nuo 500 iki 1000 dolerių.

Spalio 22 d., žaidžiant Kauno ir Vilniaus veteranams futbolininkams, krito ir staiga mirė 46 m. amžiaus žaidėjas Vytautas Sužiedelis.

E.Š.

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitymo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

JAV	metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Tik šeštadienio laida:	\$100.00	\$55.00	\$35.00
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant i Lietuva –			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos pristunčiamos gavus prašymą.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern onto diplomu, lietuviškas sutvarkys dantis už priemamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. **Susitarimui** (kalbet angliskai) tel. 708-422-8260

Kab. 312-735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBE – NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBE – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd 3 v.p.p. 7 v.v. antrd. 12-30-3 v.p.p.
trečd. užsąjau ketv. 13 v.p.p.
penkt. ir šešt. 9 v.v. 12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-5569 arba (312) 499-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
ISSIPLETUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v.v.
išskyrus treč. Sešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ PUSLES IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606

Valandos pagal susitarimą
Vakaras ir savaitgaliais tel 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBE – VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd 2 v.p.p. 7 v.v. antrd 9 v.v. 12.
ketv. 12-4 v.p.p. penkt. 12-6 v.v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnostics, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA

6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave
Tel. (708) 598-4055

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius

2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Kety. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

Dr. RAIMUNDAS RUGINIS
Chiropraktinis gydymas nuo
nugaros, kaklo ir galvos skausmų

1025 Ogden Ave.
Lisle, IL 60532
Tel. 708-963-1410

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PUSLES IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS

6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Sešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare

Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydymas
Kalbama lietuviškai

6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS

Good Samaritan Medical Center.
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville, IL 60563
Tel. 708-277-0090

Valandos pagal susitarimą

LIETUVOS IR UŽSIENIO LIETUVIŲ DILEMA

BIRUTĖ A. VINDAŠIENĖ

Užsienio lietuviai priklauso Lietuvos bendruomenei, kur jie būtų. Tai mūsų tautos dalis, kuri negyvena savo tėvynėje, bet išlieka lietuviais ir svetur.

Apie Lietuvos bendruomenę būtų galima labai daug pasakyti. Ši mintis jau buvo gyva, kai 1885 m. dr. J. Šliūpas JAV suorganizavo „Susivienijimą visų lietuvininkų Amerikoje“, nes tada Amerikoje buvo didelis skaičius lietuvių.

1932 m. R. Skipitis vadovavo „Draugijai užsienio lietuviams remti“. Ši draugija veikė Lietuvoje iki II pasaulinio karo. Jos veikla nutraukė 1940 m. Lietuvą okupavę sovietai.

1946 m. Lietuvos tremtinių bendruomenė buvo sukurta. Naujo stovykloje Vakarų Vokietijoje įvykusiame suvažiavime, kur VLIKas pristatė Lietuvos bendruomenės konstituciją, kuri ten buvo ir priimta. Joje sakoma: „Lietuvių bendruomenė turi: 1. išlaikyti sveiką ir pajėgią, tremty esančių lietuvių tautos dalį; 2. saugoti gerą lietuvių vardą; 3. rūpintis tremtinių švietimo, kultūros ir socialiniais reikalais; 4. vykdyti tremtinių paruošimą atitinkamoms profesijoms bei specialybėms naujose salybose; 5. ugdyti tautinį solidarumą, demokratine samone bei darbo meile.“

LB stipri įtaką jautėsi DP stovyklose, kur tremtiniai sparčiai mokėsi ir ruošėsi emigracijai į

tolimesnius kraštus. Vokietijos ekonominis ūkis nepageidavo užsieniečių darbo jėgos po II pasaulinio karo.

Po 4 metų DP stovyklose jau buvo aišku, kad į tėvynę greitai grįžti negalėsime, todėl nuo 1949 m. prasidėjo emigracija į JAV, Kanadą, Australiją, Angliją, į Belgijos anglų kasyklas, Pietų Amerikos kraštus.

Mes save laikome tremtiniais, kurie buvo priversti apleisti savo namus dėl fronto veiksmų ir dėl politinių sąlygų. 1944 m. Lietuvą vėl užėmė raudonoji armija ir įsigalėjo komunistinė cvarka. Daugeliui būtų tekę atsidurti Sibire, todėl buvo pasirinktas Vakarų pasaulis, kur, pasibaigus karui, dar buvo vilties išlikti gyviems.

Vakarų salyse vėl atgijo LB ir daug kitų organizacijų, kurių veikla leido susiburti vienminčių būriams, pradėti kultūrinį darbą, steigti šeštadienines lietuviškas mokyklas, vienas kitam padėti ir kovoti už Lietuvos laisvę.

Lietuviai, susibūrę į LB ir kitas organizacijas, ruošė aukšto lygio renginius, kaip Mokslo ir meno simpoziumus, Dainų ir tautinių šokių šventes, teatrinius festivalius ir pan.

Svetimuose kraštuose išnyko lietuvių žeminantys vardai, o bankai ir prekybininkai pastatė lietuvių teisingumą. Jų vaikai augo skautų ir ateitininkų organizacijose, šoko tautinius šokius. Jie mylėjo Lietuvą, tėvų, ir mokytojų nupasakotą, gražią ir šventą žemę.

Lietuviai skelbė Vakarų pasauliui Lietuvai padarytas ir daromas skriaudas ir mūsų tautos naikinimą. Daugelis vakariečių politikų nekreipė dėmesio, paskiri žmonės mus vadino neobjektyviais ir net kvailiais, nevertinamais gero vakarietiško gyvenimo.

Bet lietuviai nepalūžė, ėjo pirmyn, demonstravo, rodė savitą kultūrą. Į pirmasias Tautinių šokių šventes buvo kviečiami JAV prezidentai, jų žmonos, vaikai, valstijų gubernatoriai ir konsulai. Vidutinio amžiaus lietuviai nebuvo labai drąsūs, bet jų vaikai geriau prisitaikė prie svetimo krašto sąlygų ir galiausiai kovoti už Lietuvos reikalus.

1944-1990 m. laikotarpiu mūsų tauta Lietuvoje išgyveno aštuonis masinius trėmimus į Sibirą. Sovietai nuolat „valė“ lietuvių nuo susipratusių vadų bei jų prieauglių. Iki 1956 m. vykęs partizaninis karas išskynė patius tvirčiausius ir patriotiškiausius Lietuvos vaikus. Kolchozų įkūrimas ir ūkininkų ištėrimas sunaikino pagrindą tautiniam atsipypimui. Mieste susispietę lietuviai sunkiai begalėjo veikti pogrindyje, nors visą laiką buvo tam tikras judėjimas.

Lietuvoje likusiam jaunimui buvo atimtas Dievas ir Jo Įsakymai, todėl smarkiai nukentėjo morale, sąžiningumas. Be moralinės atspirties žmonės pradėjo girtuokliuoti, meluoti ir vogti. Vietoj tėvynės buvo peršama

gimtinės sąvoka, o tėvynė buvo vadinama visa Rusijos platumu, todėl smarkiai susilpnėjo tėvynės mylės ir patriotizmo jausmai.

Sovietiškas ekonominis gyvenimas nedavė progos asmeninei kūrybai, geresnio gyvenimo planavimui, todėl žmonės neismoko taupyti, planuoti ar ko nors geresnio bei geresnio siekti. Sovietinė mokslo sistema nedavė dvasinio auklėjimo, o augino „mus sovietikus“, kurio tėvynė – visa Rusija, geriausias gyvenimas tik komunistinėje sistemoje, Dievo nėra ir nebuvo, o religija tai kunigų išmislus. Partizanai, tai asmenys, kurie nenori dirbti už tai išėjo į miškus banditauti. [Sibirą buvo vežami tik „nusikaltėliai ir prostitutės“. Vakarų pabėgėlių, kurie norėjo gero gyvenimo – tikri materialistai ir savanaudžiai. Visa tai buvo aiškina mokyklose 46 metus. Per tą laiką išaugo beveik 3 naujų lietuvių kartos.

1990 m. Sąjūdis, pasinaudojęs Gorbačiovo „perestroika“, paskelbė Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Lietuvoje žmonės sujudo ginti tėvynę. Sujudo ir užsienio lietuviai, kantriai laukę tos dienos, kada tėvynėje vėl suskambės Lietuvos himnas.

Ir štai jau praėjo 4 metai nuo nepriklausomybės atstatymo. Per 40 metų siuntę dezes dovanų sesėms, broliams, dėdėms ir tetoms Lietuvoje, išskubėjome su savo santuokomis padėti Lietuvą atstatyti. Dėvėme asmeniška, davėme draugijoms, universitetams, ligoninėms ir įvairioms institucijoms. Siuntėme kompiuterius, patys sau jų neturėdami, išklejom muziejus kilimais, patys savo meno galerijas palikę rūsiuose, plikas ir vargiai apšviestas. Siuntėme dideliais kiekiais vaistus, kuriuos pacientai Vilniaus Gariūnų turguje pardavė.

Būtume galėję ir širdį atiduoti, bet mūsų broliams Lietuvoje pasidarė neaišku. „Ko jie čia nori pas mus įsipirkti? Gal juos sąžinė graužia?“. Todėl retai gerdėjom padėkos žodį. Institucijos niekada neparašė, kam jos panaudojo nusiųstus pinigus ar dovanas. Galų gale pradėjo mus vadinti kvailiais, „auksinėm kiaulėm“ ir net emė žmones gasdinti, jog Amerikos lietuviai išpirks visą Lietuvą ir atvažiavę visus pavers vergais, nes jie turi pinigų būti ponais.

Vakarų kraštuose lietuviai stebisi, nes nesuprantamas Lietuvos valdžios elgesys, kai latviai ir estai priėmė svarbioms pareigoms savo tautiečius, gyvenusius sovietmečiu Vakaruose, kad praturtintų tų kraštų paty-

rimą Vakarų idėjomis, tai Lietuvos vyriausybė šito vengia, lyg galvotų, kad jos žmonės viską geriau išmano. Bet praktika rodo, kad taip nėra.

Jau seniai pastebėta, kad ir geriausi pasiūlymai, atėję iš Vakarų bei ten gyvenančių lietuvių, Lietuvos vyriausybės būna visiškai ignoruojami.

Net ir finansinė JAV pagalba sustabdyti tuberkuliozės plitimą Lietuvoje buvo atmesta Sveikatos apsaugos ministerijos kaip nesvarbus reikalas. Ignoruojamas lietuvių tremtinių Sibire noras grįžti į Lietuvą, nors senatvė ten praleisti ir po mirties atsigulti greta savo tėvų. Dabar nenorima pripažinti Lietuvos pilietybės net ir tiems, kurie niekada neturėjo ir neprašė JAV pilietybės ir dešimtis metų gyveno, turėdami tik „žalią kortelę“, laukdami nepriklausomos Lietuvos.

Lietuvos broliai pavadinu mūsų išsivais: „jeigu išėjai, tai ir būk tenai“, visai neatsižvelgdami į buvusias karo sąlygas, kurios privertė mus pasirinkti – arba Sibirą, arba vakarietiškas bombas. Taigi ir išėjome su viltimi, kad, karui pasibaigus, jei liksim gyvi, nereikės pamatu mirti Sibiro ledynuose, o gal ir į Lietuvą sugrįšime.

Dabar, apvaldę savo begalinę tėvynės ilgęsi, troškimą būti artimųjų tarpe, galėsime už savo pinigines aukas iškelti kai kurias sąlygas ir broliui lietuviui tėvynėje. Kaip rašo Algis Kazlauskas: „Tiek metų rūpinęsi dėl Lietuvos ir dabar tebesirūpinantys, mes turime teisę reikalauti pagalbos iš Lietuvos valdžios įvairiose mūsų išsivijos gyvenimo srityse. Mums reikia vadovėlių mokykloms, kunigų, mokytojų lietuviškos mokyklos, muzikų ir režisierių...“

Esame už kelimą asmeninės moralės ir etiško elgesio. Ekonominės gerovės kilimas turbūt neįmanomas, jei žmonės supa nepasitikėjimas, veidmainiavimas, vogimas, žodžio nesilaikymas ir žmogžudystės. Tai ir yra susikalbėjimo bei susiklausymo dilema tarp lietuvių Lietuvoje ir užsienyje. Dilemos sprendimo būdai turėtų būti: gera valia ir geras noras suprasti vienas kitą, beišskant kompromisų. Tėvynės meilė ir idealizmas yra būtini abiem pusėm, nes be to niekada neprieisime prie bendros minties bei bendrų siekių Tėvynės gerovei.

Tai ir yra susikalbėjimo bei susiklausymo dilema tarp lietuvių Lietuvoje ir užsienyje. Dilemos sprendimo būdai turėtų būti: gera valia ir geras noras suprasti vienas kitą, beišskant kompromisų. Tėvynės meilė ir idealizmas yra būtini abiem pusėm, nes be to niekada neprieisime prie bendros minties bei bendrų siekių Tėvynės gerovei.

• 1963 m. rugpjūčio 30 d. Maskva ir Vašingtonas buvo sujungti specialia telefono linija, kad Sovietų sąjungos ir JAV vyriausybė galėtų greitai susisiekti.

Danutė Bindokienė

Alyvuota ekologija

Mūsų planetos ekologija nuolat nukentčia dėl įvairių „gamtos išdaigų“ ir žemės paviršiaus nepastovumo. Ugniakalnių išsiveržimai, žemės drebėjimai, uraganai, potvyniai, sausros, pūgos, gaisrai... Žemės paviršius nuolat keičiasi vandens, ugnies ir kitų gamtos jėgų dėka. Nors tie pasikeitimai visuomet panašiai vykdo ir, be abejo, vyks, kol egzistuos ši planeta, tačiau žmogui jie padaro daug nuostolių ir pareikalauja gyvybių.

Gamtos jėgų kontroliuoti žmogus dar neismoko. Čia nieko nereikia nei moderniausia technologija, nei pastangos tas jėgas sutramdyti, apsaugoti žemės gyventojus bei jų turą nuo nelaimių. Viena šiandien aišku, žmogus ir pats sugeba sukurti ne mažesnes, o gal ir didesnes ekologines problemas.

Nepaisant padidėjusio kai kurių kraštų demesio gamtos saugai, net periodiškai ruošiamų tarptautinių gamtos apsaugos konferencijų, kur įvairių valstybių vadai ar jų atstovai išskilmingai pasirašo pažadus griežtai laikytis gamtos saugos taisyklių savo kraštuose, nuolat aplinkos tarša tebevykdoma, kartais dėl nelaimingų atsitikimų, bet daug dažniau dėl pelno vaikymosi.

Aplinka teršiama atominėmis atliekomis, nuodijama chemikalais, gamyklų dūmais ir dusinama nesibaigiančių atmatų kalnais. Viena dažniausiai pastaruoju metu pasitaikančių taršų yra nevalyta alyva. Persų įlankos karo metu Irakas Kuvaite padegė alyvos šaltinius ir tik daugelio valstybių bendromis jėgomis gaisrai buvo užgesinti. Spalio mėnesio gale Texas valstijoje potvynio metu sprogo alyvos vamzdžiai ir iš jų alyva išsiliejusi į San Jacinto upę, ne tik padidino aplinkos taršą, bet užsidegė ir sudarė dar didesnį pavojų aplinkės gyventojams.

Beveik kiekvienoje pasaulio vietoje – sausumoje ir vandenyse – yra padaryta ekologijai daug žalos dėl alyvos išsiliejimo. Nukentčia augmenija, gyvūnija, žvejyba, turizmas ir apskritai pažeidžiama gamtos pusiausvyra. Iki šiol buvo tikima, kad daugiausia alyvos palieta Alaskoje 1989 metais iš Exxon Valdez laivo – maždaug

11 mil. galionų. Net iki šiolie pažeista aplinka nėra atsigavusi ir dar negreit atsigauna.

Rugsėjo pradžioje, o gal net rugpjūčio gale, netoli Arktikos, Rusijoje, išprakiurusį Kominft alyvos bendrovės vamzdžių pasiliejo – JAV žiniomis – per 80 mil. galionų nevalytos alyvos, kuri apima maždaug 6 mylių ilgio, 14 metrų pločio žemės plotą ir pasiekia iki 3 pėdų gylio. Alyva tebesisunkia iš 26 colių storio vamzdžio, kuris – pagal JAV šaltinius – turis daugiau skylių kaip šveicariškas sūris.

Nors alyvos išsiveržimas iš vamzdžių buvo nesuvaldomas jau galbūt rugpjūčio pabaigoje, Maskvos spaudo apie tai pranešė tik rugsėjo 17 d. ir tik po to, kai alyvos išsiliejimas buvo paskelbtas JAV žiniasklaidoje. Čia Rusija panaudojo sovietinių laikų strategiją, kai bet kokia nelaimė krašte būdavo stropiai slepiama nuo pasaulio kitapus geležinės uždangos. Net 1992 m., kai rusų mokslininkas Vil Mirzayanov driso vakarietiškams prasipti apie cheminių ginklų pramonę, tebeklestinčią Rusijoje, jis buvo areštuotas ir teisiamas už valstybinių paslapčių atskleidimą. Apie alyvos išsiliejimą netoli Usinsk miesto jis išsireiškė: „Vyriausybė reikalingas slaptumas, kad galėtų uždengti savo nesugebėjimus ir apsilaidimą“.

Oficialūs rusų vyriausybės šaltiniai užtikrino kitataučiams žurnalistams, jog alyva nesudarys jokio ypatingo pavojaus aplinkai, nors pripažino, kad išsiliejimas tolygus Exxon Valdez nelaimei. Vakaruose žinoma, kad nelaimė esanti bent aštuonis kartus didesnė.

Tuo tarpu ypatinga rūpestį kelia sparciai besiraitanti Arktikos žiema, kuomet valymo darbai dėl šalčio ir sniego dangos turės sustoti. Bijomasi, kad su pavasario atolaidžiais bus padaryta neatitaisoma žala tundrai, upėms ir net Arktikos vandenynui. Valymo darbai eina labai lėtai, nes nėra lešų ir darbo jėgos. Galbūt šiuo atveju Rusija labai pasigenda turėtų pusiausvyra. Iki šiol buvo tikima, kad daugiausia alyvos palieta Alaskoje 1989 metais iš Exxon Valdez laivo – maždaug

• 1952 m. spalio 3 d. Didžioji Britanija susprogdino pirmąją savo atominę bombą netoli Australijos krantų.

• Pirmasis JAV valstybės sekretorius buvo Thomas Jefferson, šioms pareigoms paskirtas 1789 m. rugsėjo 28 d.

Hartfordo lietuviai rugsėjo 25 d. išleido radijo valandėlę „Tėvynės garsai“ ilgametę pranešėją-darbuotoją Zitą Dapkienę ir saulėtąją Floridą. Nuotraukos iš kairės valandėlės štabas: Leonas Adamkevičius, Lionginas Kapeskas, Zita Dapkienė, programos vedėjas Alfonsas Dzikas ir Algis Simonaitis.

VAKARAI Į RYTUS, RYTAI ATGAL – IR VĖL ATGAL

VYTAUTAS VOLERTAS

21

Man nesvarbu, kaip eina gyvenimas, svarbu, kad šiaip taip eina. O vyresnius ši nenormali padėtis varo iš proto. Todėl tetų-seserų šeimos, Dirkių ir Muliuolių, susibarusios, susiriejusios. Lai barasi, lai rieja, ne dėl manęs šis jų spektaklis. Ant sienelio pamiegojęs, šio to pavalgus, pasižėnė su šeiminingais Laškauskais, nuostabiais žmonėmis, nors kiti suvalkiečiai – beveik beširdžiai. Gal už dienos kitos, gal už savaitės jų turta sunaikins (neduok Dieve!) ugnis, patrankos, išbadėję sovietiniai kareiviai, tačiau pabėgėlius lietuvių veja nuo durų. Gaila tirti – vėliau patyriau, kad Vokietijos žmonės, ypač bavarai, buvo malonesni.

Apie liepos 21 Kauno jau nėra. Rusai artėja, susems ir likviduos šias visas pabėgėlių krūvas. Reikia sprukti, ieškoti kelių į Vokietiją. Aš pats labai nesijaudinu, bet kiti bėdrakeleiviai nerimsta. Kasdien po pusryčių stoju ant plento ir stabdau Wehrmachto mašinas, važiuojančias Kybartų pusėn. Kartais važiuoju vienas, kartais su Juozu ar Dirkiu. Laikas parodo, kad vienam kelionė yra lengvesnė – pravažiuoją sunkvežimiai greičiau priima. Tad keliauju vienas. Baisios yra šios kelionės! Tai einu paplente, tai stoviu. Dulkės, sukeltos lietuvių, gudų, ukrainiečių vežimų, slenkančių link Vokietijos, ir kariškių priemonių, lenda į burną, į akis, už apikaklės, nukloja plaukus. O aš jas spjauodu, einu ir bandau įsiprašyti į kokią nors greičiau riedančią

priemonę. Ir įsiprašius ekskursija nėra labai maloni: reikia sėdėti ant alyvuotų statinių, glaudis prie gyvulių vidurių, bendrauti su paskerstomis kiaulytėmis. Juk vokiečiai namo velka turta. Visada grįžtu begėdiškai pavargęs. Taip kasdien į Kybartus, taip kasdien vakarais iš Kybartų. Kartą parsiadangu nesėkmingai. Kybartų nepasiekęs. Kritau ant žolės ir oficialiai, garsiai pareiškiau:

– Baigta! Daugiau nevažiuosiu! Apstojo ratu visa mūsų grupės liaudis, žiūrėjo gal su panika, gal su panika ir kalbėjo:

– Tu jauniausias ir vokiškai moki. Mes, ir labai norėdami, negalime. Nei nuvažiuoti, nei grįžti neįsipašysime. Jei net pėsti nueitume, nieko nesužinotume. Būk geras...

O kažkuri teta režė įtikinančiais argumentais: – Jei tau ko reikėdavo, padėdavome. Dabar tu padėk!

Teisybė tarė. Vazėsiu ir padėsiu. Padėsiu kitiems ir sau. O nuvažiuos šnipinėju padėti. Per sieną leidžia moteris, vaikus, nedarbingus vyrus. Mūsų šaliai visi darbingi. Kaip lozoraiis tapti?

Išvažiavimo dokumentus išduoda Kybartuose esanti vokiečių įstaiga Arbeitsatzstab (darbinimo štabas). Slapinėju apie ją, mastau. Ir surandu kabluką! Keistas jisai, tas kablukas. Iš visų pusių keistas.

Ištaigos šefo sekretorė yra jauna mergina. Nusprendžiu ją „kabinti“. Gal tokiam jaunam padės. Laukiu koridoriuje tarp daugelio žmonių, žvalgausi. Po kažkiek laiko ji išeina. Pripuolu, užkalbinu. Nuostabu, ji kalba! Kitą dieną vėl važiuoju į Kybartus, vežu gerų dovanų jai ir gydytojui. Trečią dieną vėl trenkiuosi su „dovanomis“ ir mūsų visų sąrašą, kuriame ir šeiminingų sūnus Bronius įtrauktas. Tėvai nori, kad atžala išsigelbėtų. Ir man

pavyksta! Visiems yra leidimas – ir moterims, ir vaikams, ir šešioms sveikiems vyrams.

Atsidedamas už paslaugą, šeštadienį, liepos 29 dieną, pakviečiu tą sekretorę po darbo atvykti į mūsų buveinę. Sutinka, važiuoju jos pasiimti. Darbą ji baigė 12 val., vasaros diena ilga, laiko pakaks. Kadangi ji dėvi vokiečių lengvai atpažįstamą uniformą, tuoj mus paima kariškas sunkvežimius.

Pas daržininką pavalgome visų pabėgėlių sudėtinai paruoštus gerus pietus. Po jų aš, ji ir Ažuolaitis maudomės ežere. Tyliai galvoju – ši mergina yra kažkoks nenormalumas. Kodėl ji leidosi užpajiniojama koridoriuje, prieš savo įstaigos duris? Kodėl taip lengvai parūpino leidimus? Kodėl driso su kažkokiu tipeliu lipinti ant dulkino sunkvežimio ir keliolika kilometrų važiuoti link fronto?

Maudydami išsikalbame. Pasiūkiu, kad ji nėra vokiečių. Ji – čekė! Štai ir paslaptis. Vėliau rodo šeimos nuotraukas, verčia, keikia vokiečius.

– Po karo Lietuva ir Čekoslovakija bus laisvos, – pasako.

– Kaip laisvos? – nustembame.
– Rusai išlaisvins.
– Baisi nelaimė.
– Kokia nelaimė? – dabar ji nustemba.
– Rusai.
– Negali būti blogiau už vokiečius.

Ji nesupranta, kodėl begame, tačiau mus pateisina fronto baimė. Štai kodėl išdavusi lietuviams leidimus.

– Po karo, kai nacizmo siaubas žlugs, susirašysime ir susitiksime, – buria mums visiems ateitį. Liūdime, gailime mielos mergaitės. Bandome piešti savo patirtį su komunizmu, bet ji netiki.

– Blogiau už vokiečius nebus!

Temstant išgeria šviežio pieno ir mes ašarodami ją išleidžiame. Su ja laikiu prie plento, kol įsėda lengvą automobilin. Niekados ir niekas mūsų jos daugiau nematė, neregėjo. Pasirodė lyg geroji laumė ir dingo. O gal ji buvo laumė? Niekas netikėjo, kad ji buvo komunistė.

Dokumentai yra. Net Dirkių ir Muliuolių santykiai pasitaiko. Bet kalbama, kad pabėgėliai Vokietijoje miršta badu, vyrus atskiria nuo šeimų, ima į kariuomenę, siunčia tiesiai į frontą su rusais pabėdruoti. Baugu! Sekmadienis, liepos 30 d. Dienos metu kelis kartus užskrenda sovietų lėktuvai, bombelėmis lengvai apdovanoja Vilkaviškį. Virš mūsų galvų vyksta oro kovos. Nors prie tokių įvairenybių esame pripratę, bet jautiame, kad šiandien yra labiau įvairu, kaip anksčiau.

Pavakarop iš kažkur parsitrenkia Muliuolių – jis mėgsta žvalgybines keliones – ir kalba apie netoliese esančią pieninę, visiems už nieką dalijančią sūrius. Ryžtamės su Ažuolaičiu dviračiais ieškoti tų sūrių. Bus badui Vokietijoje numalšinti. Kiti vargs ir kentės, o mes ponausime. Plentas ir keliai tiek tirštai užgrūsti vokiečių, kad taip dar nėra buvę. Pieninę randame, bet prieš akimirka vokiečiai spėjo visus jos sūrius konfiskuoti. Taigi Vokietijoje laukia badas. Ne koks mūsų likimas...

Apylinkę valdo suirutė ir baimė. Jau temsta, matyti netolimi gaisrai. Dunda, sproginėja. Pieninėje yra daugiau ir mus panašių balių dykaduonių. Kažkas tylomis paklausia, ar aš neturįs ginklo. Taip, turiu pistoletą.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ TELKINIAI

LONDON, CANADA

PAGERBTAS LIETUVOS
UŽTARĖJAS

Vyskupas John M. Sherlock kalba London, Kanadoje, Šv. M. Marijos lietuvių parapijos 30 metų sukakčių šventėje.

Nuotr. R. Kurienės

„Mes būsim su jumis gerais laikais ir... blogais laikais“ — vysk. Sherlock

(R)

Kanados Londono vyskupas John M. Sherlock, D.D., 1990 ir 1991 m. nustebo Londono lietuvių savo palankumu lietuvių tautai, didesniu, negu bet kurio kito kitataučio šioje apylinkėje. Jis skyrėsi nuo kitų, nes stengėsi padėti lietuvių tautai ne žodžiais, bet darbais. Paprastai kalbėtojai pasitenkina pritarimu ir palinkėjimu atgauti laisvę, tuo viskas ir baigiasi.

Vyskupo nuopelnai

Vysk. Sherlock Londone buvo pirmas kitataučių, anomis lemtimis dienomis atkreipęs kanadiečių dėmesį į sausio 13-osios įvykius Vilniuje. Jis kreipėsi į Kanados ministrą pirmininką Brian Mulroneį, kad atkreiptų dėmesį į vėl gresiančią priespaudą Baltijos kraštuose, ypač Lietuvoje; kad Kanada pareikštų griežčiausią protestą, panaudodama visas jai imamas priemones prieš sovietus, kad pareikalautų sustabdyti smurto veiksmus ir pradėtų taikingas derybas.

Vysk. Sherlock įtikino Kanados katalikų vyskupų konferenciją padaryti tą patį. Jos pirmininkas vysk. Robert Lebel irgi kreipėsi į min. pirm. Brian Mulroneį; taip abu vyskupai įsijungė į svarbią pagalbą Lietuvai, ragindami, kad Kanados vyriausybė stipriausiomis priemonėmis paspaustų sovietus pradėti rimtas taikingas derybas su lietuvių tauta ir kitomis Baltijos tautomis. Min. pirm. Brian Mulroneį pareiškė gana griežtą protestą Sov. sąjungai.

Abu vyskupai įrodinėjo, kad lietuvių tauta ir kitos Baltijos tautos turi pačios nuspręsti savo ateitį, o ne jų kaimynai. Tas

mintis kiekviena proga žinia sklandai pareiškėdavo vysk. Sherlock, įrodinėdamas, kad lietuvių tautos reikalavimai atgauti nepriklausomybę yra teisėti ir turi būti visų pripažinti. Kiekvieną kalbą jis baigėdavo savo populiariąja pranašyste: „Lietuva nori būti laisva ir ji... bus laisva!“

Nepamirština ir tai, kad Londono vyskupija yra viena didžiausių vyskupijų Kanadoje, kad katalikai yra didžiausia religinė grupė Kanadoje, turinti beveik tiek pat narių, kiek visos kitos religinės grupės kartu. Todėl katalikų įtaka Kanados vyriausybei yra gana didelė.

Visuomet su lietuviais

Vysk. Sherlock kiekviena svarbesne proga 1990 ir 1991 m. buvo kartu su lietuviais. Jis dalyvavo vigilijose ir audringa bei šalta sausio mėn. naktį prieš vidurnaktį, kartu su vigilijos dalyviais jis kalbėjo rožinį lauke prie lietuvių bažnyčios laiptų, kur buvo išstatytos ir gražiai apipavidalintos Vilniuje žuvusių didvyrių pavardės.

Vysk. Sherlock visada buvo su lietuviais skaudžiais momentais, o taip pat ir džiugiu momentu Londone, švenčiant Lietuvos valstybės atstatymo šventę. Ir čia jis nustebo londoniešius, su laisvės atgavimu pasveikindamas kiekvieną šventės dalyvį, paspaudamas ranka ne tuzinui asmenų, bet visai jų šimtainei!

Vysk. John M. Sherlock Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjime London, Kanadoje. Iš k. — Olga Švilpienė, Gražina Petrauskienė, Edmundas Petrauskas ir Kristina Petrauskaitė.

Nuotr. Didžbalių

Vyskupo pagerbimas

Ivertindami jo nuolatinį palankumą lietuvių tautai, ypač kritiškais momentais, Londono lietuviai ir KLB Krašto valdyba pagerbė vysk. Sherlock Šiluvos įnašą į Kanados gyvenimą: Marijos parapijos trisdešimt-

inašą į Kanados gyvenimą: „Jūs turtinga kultūra prisidėjo prie kultūrinių vertybių praturtinimo Kanadoje“. Baigdama savo žodį pažymėjo, kad vyskupija ir ateityje nepamirš lietuvių: „Mes būsim su jumis gerais laikais ir... blogais laikais“.

D.E.

Clevelando Dievo Motinos parapijos choras š.m. spalio 23 d. koncertavęs Cleveland Music School settlement salėje. Dirigentė ir vadovė muz. Rita Čyvaite Klionienė.

Nuotr. Vl. Bacevičiaus

CLEVELAND, OH

ITEIKTA PREMIJA
SOL. A. STEMPUŽIENEI

Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos iškilmingų pietų metu sekmadienį, spalio 30 d., šios draugijos metinė Kultūros premija buvo įteikta solistei Aldonai Stempužienei. Dr. J. J. Dr. Danius Degesys papasakojo solistės nueitą kelią. Dr. Vitoldas Gruzdis perskaitė premijos įteikimo aktą, o sekretorius dr. Vytautas Maurutis įteikė premiją — 1.000 dol. čekį. Kalbėjo premijos laureatė ir padainavo liaudies dainą „Vai teka, bėga vakarinė žvaigždė“... Izabelė Stankaitienė skaitė savo poeziją. Vaišės malda pradėjo kun. G. Kijauskas, SJ. Retytėnijos Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos gretos tebetęsia prieš 38 metus pradėtą tradiciją — metinę Kultūros premiją.

H. STASO KNYGOS
SUTIKTUVĖS

Gausus būrys Clevelando lietuvių spalio 30 d. susirinko D.M. parapijos svetainėje į Henriko Staso knygos „Kelionių vynes“ sutiktuvės. Šį renginį ruošė autorius dukterė Ingrida Bublienė ir H. Staso vaikaitės Aida ir Gaja Bublytės. Svečius pasveikino I. Bublienė. Kalbėjo kun. G. Kijauskas, SJ. Autorius nuosirdžiai visiems padėkojo už susidomėjimą jo knyga. Elegantiškoje vaišėse gėrėm ne tik kelionių, bet ir tikrą vyną.

BALFO SUKAKTIES
MINĖJIMAS

Š.m. lapkričio 6 d., sekmadienį, 4 v. p. p. Dievo Motinos parapijos svetainėje BALFO Clevelando skyrius rengia šios organizacijos 50 m. veiklos minėjimą. Žodį tars svečias iš Lietuvos Tremtinių sąjungos pirm. Balys Gajauskas. Minėjime dalyvaus ir BALFO CV pirm. Marija Rudienė iš Čikagos. Dalyvavimas — auka. Po programos — vaišės, muzika, šokiai.

LIETUVOS
KARIUOMENĖS ŠVENTĖS
MINĖJIMAS

Clevelandiečiai laukia svečio Valdo Adamkaus! Šeštadienį, lapkričio 17 d., 7 v. v. Dievo Motinos parapijos didž. salėje bus iškilmingas Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Kalbėtojas — Valdas Adamkus. Meninė programą atliks mezzosopranas Aldona Stempužienė ir Dievo Motinos parapijos choras, vadovaujamas Ritos Čyvaitės Klionienės.

VAKARONĖ SU
„ANTRUOJU KAIMU“

LB Clevelando apylinkės valdyba kviečia visus į vakaronę su iš Čikagos atvykstančiu „Antruoju kaimu“. Bilietai išigijami svetainėje, arba paskambinus V. Silėnui, tel. 531-8207.

SUSIKAUPIMO DIENA

Susikaupimo diena — rekollekcijos gruodžio 10 d. (2-ą Advento sekmadienį) vyks Dievo Motinos parapijos patalpose. Praves kun. Juozas Vaišys, SJ, iš Čikagos. Rengėjai — Clevelando ateitininkai kviečia visus datą pasižymėti kalendoriuose ir nepraleisti progos dalyvauti šioje dvasinio susitelkimo dienoje.

A.A.
ELENA BRIDŽIUVIENĖ

Spalio 27 d., po šv. Mišių Dievo Motinos parapijos svetainėje, buvo palydėta ir Visų Sielų kapinėse palaidota a.a. Elena Bridžiuvienė. Laidotuvėmis rūpinosi Jakubs - Son Golden Rule laidojimo įstaiga.

Velionė priklausė ateitininkų organizacijai. Kol sveikata leido, giedojo parapijos chore ir vaidino Clevelando „Vaidilos“ teatre. Mėgo meną, kūrė poeziją ir ją skaitydavo savo draugams. Buvo uoli lietuviško gyvenimo dalyvė. Skausme likusių sūnų Romą Bridžių, kuris ją su meile globojo, nuosirdžiai užjaučiame.

MIRĖ
DOMINYKAS VAIČIŪNAS

Spalio 31 d., po gedulinių šv. Mišių Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje, buvo palydėtas ir kapinėse palaidotas a.a. Dominikas Vaičiūnas. Velionis priklausė vietinei šaulių kuopai ir Clevelando Lietuvių Pensininkų klubui. Nuosirdžiai užjaučiame liūdinčią žmoną Stasę Vaičiūniene.

T.G.

ALŲ GERTI SVEIKA?

Panevėžio akcinė bendrovė „Kalnapilis“ gamina 5 rūšių alų: „Širvenos“, „Biržų“, „Radvilų“, „Senolių“ ir „Bajorų“. Seniausias yra „Širvenos“ alus, stipriausias ir brangiausias „Biržų“, o švelniausias — „Bajorų“ alus. Biržiečiai per dieną pagamina 12 tonų alaus ir patys kasdien išgeria tris tūkstančius litrų. O daugiausia biržietiško alaus perka rokiškėnai, informuoja „Valstiečių laikraštis“. (V.R.)

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3200 1/2 West 96th Street
Tel. — (708) 424-8854
(312) 581-8854

**ELEKTROS.
VEDIMAI — PATAISYMAI**
Turis Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-778-3318
KLAUDIJUS PUMPUTIS

**WEALTH I & I
VIDMANTAS
GARLAUSKAS**

Jūs žinot savo finansinius tikslus. Mes padėsime juos pasiekti.
tel.: 312-778-1305
Pensininkams konsultacija velti.
Investments provided by Registered Representatives of Capital Securities Investment Corporation, Member NASD/SIPC.

J.M.Z. Construction Co.
Custom carpeting, rec. rm. additions; kitchen, bathrm., basement, & deck construction; dry-wall hanging & taping; aluminum siding, soft-fit, fascia & seamless gutters; replacement glass block windows; shingle hot tar & modified rubber and roll roofs. Expert at tearoffs; complete tuckpointing; all colors; chimneys rebuilt. Tel. 708-620-9942.

Moving—Kraustymas
Profesionalus patarnavimas priimanomais kainomis, jums patogiu laiku. Draudimas garantuotas. Kreiptis: Gediminas: tel. 312-925-4331

U.S. Savings Bonds
Make Great Gifts.

A public service of this newspaper

REAL ESTATE

**GREIT
PARDUODA**
**RE/MAX
REALTORS**
(312) 556-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Grėitas ir sąžiningas patarnavimas
- MLS kompiuteriūr FAX pagalba
- Nuosavybės įkainavimas velti
- Perkame ir parduodame namus.
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams pagalba

Century 21 **KMIECIK REALTORS**
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas velti.

Privatai parduodamas 15 metų 3 mieg. namas su rūsiu ir 1 auto. garažu, Lockport, IL, netoli P. Liet. centro. Kaina \$135,000. Skambinti 708-301-7177.

FOR RENT

Išnuomojamas 3 kamb. apšildomas butas, apyl. 71 St. ir Washtenaw Ave., vienas arba dviem suaugusiems asmenim. Yra šaldytuvas ir virimo plyta. \$325 mėn. + „security dep.“ Kreiptis Alma nuo 8 v.r. iki 3 v. p.p., tel. 312-476-8727.

FOR SALE

Parduodami importuoti ir amerik. gamybos **AUTOMOBILIAI** prieinama kaina. Kreiptis į Raimundą tel. 708-960-2100, Continental Acura, 2110 Ogden Ave, Lisle, IL

VYTAUTAS LANDSBERGIS
ATGAVĖ VILTĮ

Lietuvos Aukščiausiosios tarybos pirmininko kalbos, išleistos Kanadoje. Tai labai padrasinančios ir įtikrovę atviriomis akimis įžvelgiančios ir miniai pasakytos kalbos. Įžangą parašė PLB pirmininkas Vytautas Bieliauskas, išleido Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, redagavo Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė. Leidinys turi 227 psl., gausiai iliustruotas. Šią knygą verta įsigyti ir perskaityti. Leidinys didelio formato. Knygos kaina 10 dol. Illinois gyventojams Tax 0.88 ct. Persiuntimo išlaidos: USA — 2 dol., Kanada — 3 dol.

Užsakytus siųsti:

Draugas
4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

BALTIC AMBER
Largest selection ever of Baltic Amber in the U.S.
• Necklaces • Bracelets • Earrings

Our Specialty:
Amber with Silver / Marcasite

Today's Special: 24" Beautiful
Necklace - Dark Honey Color
Below Wholesale - Just \$29.00

Baltic Amber
701 N. Fairfax Ave., L.A., CA 90046
Call Mark - (213) 852-0144

SUDYTOS SILKĖS IŠ KANADOS!

Užsisakykite šventėms jau dabar!

20 svarų statinaitė — \$32

8 svarų statinaitė — \$18

Skambinkite: 708-532-5951

Pristatome UPS

„Baltijos“ ansamblio lietuvių liaudies orkestrėlis ir jo vadovė Rasa Lukoševičiūtė Kurienė. Nuotr. Didžbalių

LIETUVOS AIDAI

Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Nuo trečiadienio iki penktadienio,
8:30 v.v. — 9:00 v. v.
Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga.

Adresas: 511 So. Norton Ave.
Willow Springs, IL. 60480.

Tel.: (708) 839-2511. Tel.-FAX (708) 839-0870

RENGINIAI ČIKAGOJE

Lapkričio 4-6 d. — „Ateities“ studijinis savaitgalis Čikagoje, Jaunimo centre, ir Ateitininkų namuose, Lemonte.

Lapkričio 4 d. — Literatūros ir muzikos vakaras Jaunimo centro kavinėje.

Lapkričio 5 d. — Paskaitos ir diskusijos Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, Čikagoje.

— Lietuvių Golfo klubo metinis pokylis Lietuvių centre, Lemonte.

Lapkričio 6 d. — Paskaitos ir diskusijos Ateitininkų namuose, Lemonte.

— PLC pietūs, Lietuvių centre, Lemonte.

— Vargonų muzikos koncertas 3:30 v. p.p. Šv. Antano parapijos bažnyčioje, Cicero. Koncertuos muz. Virginijus Barkauskas.

Lapkričio 11 d. — Tautos šventės minėjimas 1 v. p.p. Šaulių namuose. Rengia Vytauto Didžio šaulių rinktinė.

Lapkričio 12 d. — LB Lemon-to apylinkės balius Lietuvių centre, Lemonte.

Lapkričio 13 d. — Vytauto Didžio šaulių rinktinės gegužinė šaulių namuose.

— Anglijos lietuvių klubo narių susirinkimas Jaunimo centre.

— PLC metinis narių susirinkimas Lietuvių centre, Lemonte.

Lapkričio 19 d. — Operos balius Jaunimo centre. Programą atliks Operos choras.

— Lietuvių futbolo klubo „Lituanica“ metinė vakariinė ir šokiai 6:30 v.v. Lietuvių centre, Lemonte.

Lapkričio 20 d. — Lietuvos kariuomenės atkūrimo 76 m. sukakties minėjimas Šaulių namuose. Rengia ramovėnai, šauliai ir birutietės.

— PLC pietūs Lietuvių centre, Lemonte.

Lapkričio 24 d. — Jaunimo šokiai. Lietuvių centre, Lemonte, rengia Čikagos studentai ateitininkai.

Lapkričio 24-27 d. — Devintasis lietuvių teatro festivalis Jaunimo centre.

Lapkričio 27 d. — Tilžės Akto paskelbimo sukakties minėjimas 2 v. p.p. Šaulių namuose. Rengia Mažosios Lietuvos Rezistencinis sąjūdis.

Grudžio 3 d. — PLC „bazaras“ Lietuvių centre, Lemonte.

Grudžio 4 d. Jaunimo centro metinė vakariinė Jaunimo centro didžiojo salėje.

— PLC „bazaras“ Lietuvių centre, Lemonte.

Grudžio 9 d. — „Nerijos“ jūrų skaučių tunto Kūčios Lietuvių centre, Lemonte.

Grudžio 10 d. — Labdaros vakaras „Seklyčioje“. Rengia JAV LB Socialinių reikalų taryba.

Grudžio 11 d. — Muzikos ir poezijos valandėlė adventiniam susikaupimui vyks Lietuvių Dailės muziejuje, Lemonte.

Grudžio 17 d. — Maironio lituanistinės mokyklos Kalėdų eglutė Lietuvių centre, Lemonte.

Grudžio 18 d. — Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės Kūčios šaulių namuose.

— Ateitininkų Kūčios Jaunimo centre. Rengia Čikagos studentai ateitininkai.

Grudžio 23 d. — Kūčios „Seklyčioje“. Rengia JAV LB Socialinių reikalų taryba.

Grudžio 31 d. — Lietuvių Operos Naujųjų Metų sutikimas Jaunimo centre.

— Vytauto Didžio šaulių rinktinės Naujųjų Metų sutikimas Šaulių namuose.

— Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių centre, Lemonte.

— **Sausio 15 d.** — Tauragės klubo metinis narių susirinkimas Šaulių namuose.

Sausio 22 d. — Klaipėdos dienos iškilminga metinė jūrų skautų ir skaučių sueiga Lietuvių centre, Lemonte.

Sausio 29 d. — Operos solistų Vitalijos Šiskaitės, Broniaus Tamašausko ir pianisto Roberto Bekonio koncertas, 3 v. p.p. Jaunimo centre.

Vasario 3-11 d. — LAMA slidinimo išvyka į Zermatt, Šveicarijoje.

Vasario 12 d. — Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukakties minėjimas Maria mokyklos auditorijoje. Rengia ALTO Čikagos skyrius.

Balandžio 23 d. — Meno ansamblio „Dainava“ 50-mečio sukaktinis koncertas ir banketas. Koncertas vyks Maria mokyklos auditorijoje, o banketas — Condesa del Mar pokylių salėje.

Balandžio 30 d. — „Laiškai lietuviams“ žurnalo metinė vakariinė Jaunimo centre.

• **1981 m. rugsėjo 21 d.** JAV senatas patvirtino Aukščiausiojo šalies teismo vyriausiąją teisėją pirmąją moterį — Sandra Day O'Connor.

Judy Baar Topinka remti lietuvių komiteto dalis. Iš kairės: A. Milūnas, D. Milūnienė, Judy Baar Topinka, — kandidatė į Illinois valstijos išrinktą vietą, Vytautas Jasinevičius — komiteto pirm., Casimir Oksas, J. Oksas, A. Jankūnas ir Larisa Jankūnienė.

LAIŠKAI

KAD IR ROPOM, BET VIS PIRMYN

Nors ir negudru, bet norisi vėl stabtelėti prie tos nelaimingos „Lietuvos kančių ir kovų istorijos“.

Jeigu yra ruošiamas mokslinis darbas — studija ir tam yra pakankamai pinigų — gerai, bet būtų gera, kad brangus leidinys nepakartotų tą patį, kas jau yra padaryta.

Perskaičiau, jau antrą kartą „Kryžius šiaurėje“, Tremties archyvas — Vilnius, „Vyturys“, 1992 metai, sudarė E. Ignatavičius. Tai yra viena iš daugelio knygų, kur nusakoma tremties klaidi tikrovė. Kodėl nesuredaguoti jau esamus leidinius, kurių yra labai daug, (nuo mažų knygelių, spaudos puslapių ir keliolikos tomų veikalų), kur Lietuvos kančių istorija yra pristatoma gyvų tėvynainių, kurie tai pergyveno. Atrodo, kad mes savo išmintį esame parėmę pinigų, taip kaip savo giminėms, taip ir valstybiniu mastu, dalinant įvairių fondų pinigų. Pasibaigus pinigams, gal pasibaigs ir mūsų politinės problemos.

Skaityčiau tėvynainio laišką iš Downers Grove, IL, („Draugas“, 1994 spalio 25 d.). Norėčiau, kad tie žodžiai (kaip mes kartais sakome) eitų Dievui į ausį.

Leiskite pakartoti: „Reikia džiaugtis, kad buvę Lietuvos komunistai, kurie niekino VLIKo vadovybę ir kovotojus už Lietuvos laisvę, dabar priversti atitaisyti klaidas ir įvertinti tuos, kurie kovoję prieš bolševikinį okupantą. Gerai, kad jų

sąžinė pabudo“ (sąžinė? L.K.) Atėję į valdžią, buvę komunistai persiorientavo ir suprato savo padarytą didelę klaidą Lietuvai ir lietuviams. (Mano asmeniškai klausimas) atrodo, kad kažkas juos privertė apdovanojimais nusizeminti prieš VLIKo darbuotojus ir kai kuriuos kitus asmenis“.

Netikiu, kad bent kokie komentarai yra reikalingi. Gal reikėtų autoriui persiskaityti straipsnį („Tėviškos žiburiai“, 1994.10.18, Nr. 42) Antaninos Garmutės, „Veikia ir raudonieji katinai“.

Sveikiname mūsų lietuves moteris, kurios drąsiai žengė į visuomeninį politinį darbą — vardan tos Lietuvos. Niekas neabejoja, kad tą darbą jos gali atlikti ne blogiau, o gal ir geriau, kaip vyrai. Skaityčiau „Draugą“, jau antra visuomenininko žmona spaudoje panoro ginti savo vyrą (gal visai be reikalo). Mes tikime, kad tie vyrai, yra tikrai pajėgūs save apsiginti ar tai gyvam žodyje, ar spaudoje.

Leopoldas Kupcikevičius
Chicago, IL

TREČIAS VAIKAS?

Rugsėjo 30 d. „Drauge“, „Is arti ir toli“, buvo idomu skaityti ambasadoriaus A. Eidinto pasakymą, kad tik gimęs trečiasis vaikas, dukrai Monikai Albinai. Jis tuokart teigė, kad trečiasis vaikas padidins tautą. Bet ar tikrai taip? Net normaliai gyvenusioje tautoje, trečiam vaikui tenka didelių minusus atvesti. Nemažas vaikų skaičius miršta vaikystėje arba dar nevedę. Kiti iš viso neveda. Dalis nevedusių tarnauja visuomenei kunigais ir vienuolėmis. Kiti ir vėd negali vaikų sulaukti.

Lietuva ką tik išgyvenusi tautą naikinančią okupaciją, rusų planuotus žudymus, trėmimus, koncentracijos lagerius ir naikinamųjų į prieglobstį bėgimus. Tauta prarado veik trečdalį gyventojų. Dabartiniai Lietuvos gyventojų skaičiai panašūs į prieškarinius, o dauguma neokupuotų tautų padvigubėjo ar dar daugiau pagaugo. Dabar pradeda rodytis, kad rusai ir jų kolaborantai padarė dar didesnę žalą tautos moralei ir jos gyvastingumui. Paskutiniaisiais metais tauta neauga, o mažėja.

Gyventojų mažėjimą pavaizduoja ir tos žinutės autorius, aptardamas trečio vaiko gimimą kaip „dabar jau retoka įvyki“. Toliau iš straipsnio esame informuoti, kad ambasadoriaus žmona motina Monika buvusi Sibiro tremtinė. Tad manau, kad ambasadoriui šitokios svarstysios neturėtų būti naujiena. Ar nederėtų atgimtančios Lietuvos vadovams puoselėti atstatymą žalos ir skaičių, ir kokybę? Ar ne mažėjantys gyventojų skaičiai kelia kaimynų plėšrumą ir padidina tautos sunaikinimo grėsmę?

Algis Kazlauskas
Orland Park, IL

POLITINIAI VĖJAI BALTIJOS VALSTYBĖSE

Tarp 1992 rugsėjo ir 1993 birželio mėn. nauji parlamentiniai rinkimai įvyko naujai nepriklausomose Baltijos valstybėse. Į Estijos parlamentą Riigikogu 1992 rugsėjo mėn. dešinioji koalicija Isamaa gavo 30 vietų iš 101 vietų parlamente ir buvo sėkminga išrinkti savo kandidatą Lennert Meri valstybės prezidentu. Latvijos rinkimai į Seimą, įvykę 1993 birželio mėn., neatnešė laimėjimo jokiai partijai. Susidarė centrinė politinė koalicija su 36 nariais 100 narių parlamente. Užsienio latviai turi daug įtakos šiai koalicijai. Rinkimai Lietuvoje 1992 spalio ir lapkričio mėn. davė absoliučią daugumą buvusiai komunistų partijai su 73 vietomis iš 141 vietų Seime, o 1993 vasario mėn. LDDP kandidatas Algirdas Brazauskas buvo išrinktas valstybės prezidentu su 60% balsų.

Ši paradoksinė situacija Baltijos kraštuose, davusi dešiniųjų valdžią Estijoje, kairiųjų valdžią Lietuvoje, koalicinę valdžią Latvijoje, parodo, jog Baltijos valstybės yra skirtingos savo būdu ir skirtingi politiniai vėjai ten pučia.

Lietuvos valdžią, nesiskaitanti su opozicija ir Vakaraais (pvz.: didžiuliai mokesčiai Amerikos karo laivui Klaipėdoje), apsisėdusios nuo vakarietiškos pakraipos diplomatų Vakarų postuose, šiandien yra daugiausia prorusiška valdžia Baltijos valstybėse.

Saulius Šimoliūnas,
Detroit, MI

MIELAI JUS PRIIMTUME ATGAL

Ponia Gudeliene, sveika su grįžusi į Marquette Parką! Mano nuomone, žmogui, kuris iš tos apylinkės išsikėlė prieš 10 metų, reikėtų labiau susirūpinti Berrien Springs ar Detroitu. Nejaugi ten jokių problemų nepasitaiko?

Marquette Parkas dar vis yra Marquette Parkas — gal ir pasikeitęs, bet tebegyvas ir jame tebegyvena daug lietuvių. Nors jūs paminite, kad čia daug nepažįstamų žmonių, bet paprastai visose miestų apylinkėse dalis gyventojų pasikeičia kas 7 metai. Taip ir čia.

Daugumas restoranų tebėra lietuvių rankose — „Tulpė“, „Nida“, „Ramunė“, „Seklyčia“ su nepaprastai gyva vyresniųjų lietuvių veikla ir Socialinių reikalų tarybos raštine, taip pat „Neringa“ vėl naujų savininkų lietuvių rankose. Be to, dar „Patria“, „Margutis“, Baltic Bakery, kurią Jūs, be abejo, aplankėte ir nusipirkote skanios lietuviškos duonos, Baltic Blossoms ir kitos įstaigos.

Gal nespėjote pastebėti vyksančių Šv. Kryžiaus ligoninės pertvarkymų? Jie kainuos 15 mil. dolerių, bus įrengti kabinetai gydytojams, kur visi apylinkės ir tolimesnių vietų gyventojai galės rasti gerą me-

DRAUGAS, penktadienis, 1994 m. lapkričio mėn. 4 d.

5

dicininę priežiūrą. Juk „neišsima“ tokia didelė pinigų suma į mirštančią apylinkę!

O kaip dar su Maria aukštesniaja mokykla, kurią lanko apie 1,000 mergaičių, daug ir naujai atvykusių, ir čia gimusių lietuvių. Tebegyvoja mokykloje ir „Rūtos“ ratelis. O kaip dar Šv. M. Marijos Gimimo parapija su jos gražiąja šventove ir pradžios mokykla.

Nors pasikeitimų yra, bet ne visi tik blogi. Mums patinka didysis parkas pašonėje, patogiai pasiekiamas Ford City apsipirkimo centras, vis besiplečiantis Midway aerodromas. Apylinkės apsauga taip pat tvarkoma — gyventojai sutiko mokėti didesnius nuosavybės mokesčius, kad būtų pasamdyta speciali apsauga. Yra stengiamasi, kad naujai į Čikagą atvykę lietuviai Marquette Parko apylinkėje išgytų namus.

Taigi, p. Gudeliene, mes Jus mielai priimsime atgal į Marquette Parką. Neapsivilsite.

Joe Kulyas
Marquette Parko Lietuvių namų savininkų draugijos vicepirm.

RYŠKUS POLITINIS KONTRASTAS

Kaskart džiaugiuos užtikęs spaudoje dėmesio vertų minčių. Nors neseniai būta žurnalistinio susidūrimo su „Draugo“ redakcija, dėl redagavimo mano laiško amb. A. Eidinto siūlyto instituto klausimu, norisi pareikšti džiaugsmą redaktorės drąsiai ir manding, taikliu dalies mūsų išsivijios pasvėrimu ryšium su prez. A. Brazausko vizitu Čikagoje. Jos daug pasakytą „veidrodžio“ pavyzdžiu. Jame pasirodė seniai įžiūrėtas dalies mūsų išsivijios politinis minkštumas ir net išsklerimas.

Kadangi apie vizitą skaičiau išsivijios spaudoje, vos grįžęs iš tiesaus politinio kelio ieškančios Lietuvos, krito akin didžiulis kontrastas tarp pažiūros į LDDP valdžią tenai ir čia. Manau esąs neblogai pagavęs opozicijos nuotaikas Lietuvoje, kadangi netikėtai, nors ir greitomis organizuojant, buvo sudaryta galimybė man turėti progos viešuose pokalbiuose (šešiuose miestuose) pasidalinti informacija ir mintimis su ten susirinkusiais dvasiniais ir politiniais gyvais tautiečiais. Jų tarpe, kiek patyriau, buvo veiklių dešiniųjų sąjūdiečių, Lietuvos konservatorių, krikščionių demokratų, tautininkų, buvusių Sibiro tremtinių ir politinių kalinių, akademikų, pensininkų, SKAT vyrų ir net gyvais išlikusių partizanų bei tiesaus dūžio nesibijančių žurnalistų. Jaučiau didelę garbę

ne tik kalbėti su tokia publika, bet ir paspausti didvyrių, didmoterių bei kankinių rankas.

Dėl tokių pokalbių net neabejoju, kad Lietuvoje mano sutiktoji publika stebėsis ir kimsis, skaitydama pranešimus apie Brazausko vizitą Čikagoje bei Lemonte. Nejaugi kas nors galėtų tikėtis, kad anie keltų ovacijas buvusiam „gen-sekui“? Ypač už išsukinėjimus ir nieko nepasakančius pareiškimus, kuriuos užtikau išsivijios spaudoje. Kol prez. Algirdas Brazauskas neįrodys, jog nėra tik „buves“, tol išsivijios tiktų susilaikyti nuo valdžios garbinimo plojimais — sėdint ar atsistojus... Jis puikiai žino, ko iš jo tikimasi politikoje — Sibiro tremtinių, politinių kalinių, „prichvatizacijos“ bei mafijos, nomenklatūros, ūkininkų, pensininkų ir ypač Rusijos atžvilgiu.

Vilius Braženas
Bonita Springs, FL

PASIGENDU „SPYGLIŲ“

Daug kas rašo, kad „Draugas“ dabar įdomus. Su tuo visiškai sutinku, bet jame pastebiu vieną ryškų trūkumą: pasigendu retkartinio „Spyglių ir dyglių“ skyriaus. Kaip gaila, kad neatsiranda (o gal niešės koma?) kito S. Aliūno ar K. A. Dagio... Kai mūsų visuomenėje vyksta tokie „linksni“ dalykai, tikrai būtų kuo tą puslapi užpildyti. Gerai sakoma, kad tikrovė keistesnė — ir šiuo atveju, juokingesnė — už fantaziją. Linkiu „Draugui“ vėl užsiuginti „spyglius“ ir gerai pabadyti mūsų visuomenės veikėjus bei kitus smulkius „bajorėlius“, kurie yra įsitikinę, kad be jų nurodymų pasaulis nustos egzistavęs.

Vitalis Balčius
La Grange, IL

VISUOMENES ŽINIAI

Norinčius šv. Kalėdų progą paremti Lietuvos politinius kalinius ir tremtinius, atkakliai ginančius savo teises kovoj su LDDP sauvale Lietuvoje, čekių ar „Money orders“ siųsti BALFui, „UNITED LITHUANIAN RELIEF FUND OF AMERICA, INC.“, 2558 W. 69th St., Chicago, IL, 60629, tel. 312-776-7582, apie tai pažymint laiške. Lietuvoje adresas: „Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga“, Kaunas 3000, Laisvės alėja 39 (soc. reikalų vedėja Aldona Juskevičienė), tel. 20-95-30.

BALFo vadovybė sutinka apmokėti šalpos ir siuntinių persiuntimo išlaidas, juos pristatys minėtą BALFo adresu.

Lietuvų politinių kalinių sąjungos valdyba

A.+A.
SOFIJAI PURIENEI

Amžinybėn iškeliavus, giliame liūdesyje likusiems — sūnui ALGIUI, seserims — VIKTORIJAI KARAITIENEI, VALERIJAI ŠILEIKIENEI ir KONSTANCIJAI BALZARIENEI, jų šeimoms bei kitiems artimiesiems reiškiamo nuoširdžia užuojautą.

Jonas, Vanda Stankai ir šeima

A.+A.
WALTER RUČI

mirus, jo seseriai, Lietuvos Vyčių choro valdybos pirmininkei, SABINAI HENSON nuoširdžia užuojautą reiškia

Lietuvos Vyčių choras ir dirigentas Faustas Strolia

DONT SPEND IT ALL - SAVE SOME AT
MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO, ILLINOIS 60608 PHONE (312) 847-7747

Midland Federal
Savings and Loan Association
75 metus aptarnauja lietuvius
Indėliai iki \$100,000.00
Aprausti Federalinės valdžios
MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
(1-312) 925-7400
BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
(1-312) 254-4470
BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
(708) 598-9400
ESLC
EQUAL HOUSING LENDER

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

JAV LB Socialinių reikalų taryba rengia konferenciją, į kurią yra kviečiami visi: organizacijos, vienetai ar pavieniai asmenys, kurie padeda Lietuvai. Konferencija bus 1995 metų kovo 17-18 d. Čikagoje, Šv. Kazimiero vienuolyno patalpose. Konferencijos organizacinio komiteto pirmininke pakviesta Jūratė Budrienė. Kviečiame visus pasislyti tą datą ir planuoti toje konferencijoje dalyvauti.

Čikagos lietuvių teatras „Vaidilutė“ šį rudenį mini savo veiklos dešimtmetį. Devintajame Š. Amerikos lietuvių teatro festivalyje, kuris bus lapkričio 24-27 d. Čikagoje, „Vaidilutė“ dalyvaus su dviem trumpais, komiškais spektakliais. Juos režisuoja iš Lietuvos pakviestas režisierius Juozas Ivanauskas, kuris taip pat „Vaidilutėje“ dirbo ir prieš ketverius metus, kuomet „Vaidilutė“ rengėsi ankstesniajam teatro festivaliui. Tada jis pastatė Keturakio „Amerika pirtyje“ ir K. Ostrausko „Salkalvį“.

Fl. Jonas Dainauskas Filisterių Skautų sąjungos sueigoje, rugsejo 18 d. vykusioje Jaunimo centre, kalba apie Kovo 11-sios Lietuvą.

JAV LB Brighton Parko apylinkės valdyba kviečia Čikagos lietuvių visuomenę atvykti į Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos salę, 2745 W. 44th St., į valdybos ruošiamus pietus, lapkričio 6 d., 11-1 val. po pietų. Bus kugelio, cepelinų, dešrų su kopūstais ir kavos. Brighton Park apylinkės valdyba remia lietuvišką veiklą ir lietuvių išlaikymo pastangas, tad prašo visuomenės jungtinės paramos ir šios valdybos pastangoms. Primename, kad ta pačia proga bus galima įsirašyti į šios veiklos LB apylinkės narių sąrašą.

Ateitininkų moksleivių ideologiniai Padėkos dienos savaitgalio kursai lapkričio 23-27 d. vyks Dainavoje. Visi moksleiviai (8, 9 ir 10-to skyrių) yra kviečiami dalyvauti, susipažinti su ateitininkų ideologija, istorija ir organizacija, o taip pat susitikti su esamais ir naujais draugais iš Čikagos, Detroito, Clevelando, Los Angeles ir Toronto. Prašoma nedelsiant registruotis pas Moniką Vygantaitę, tel. 708-386-7374.

IX Teatro festivalis vyks lapkričio 24-27 d. Čikagos Jaunimo centre. Jame dalyvauja Čikagos, Hamiltono, Los Angeles ir Toronto teatro vienetai. Čikagos „Vaidilutė“ lapkričio 25 d., 7:30 val. vak. atliks inscenizuotą A. Čechovo apysaką „Blogas darbas“ ir „Gera pabaiga“. Režisuoja J. Ivanauskas.

Lietuvių moterų klubų federacijos Čikagos skyrius kviečia narių susirinkimą lapkričio 6 d., sekmadienį, 12 val., Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus patalpose. Povilas Vaitiekus susirinkime pasidalins savo įspūdžiais apie kasdieninį gyvenimą Lietuvoje, kur šiemet išbuvo 4 mėnesiai. Po to bus kavutė ir užkandžiai. Narės ir viešnios kviečiamos atsilankyti.

Lijana Kopūstaitė, Vilniaus operos ir baleto teatro solistė, ir **Gintė Čepinskaitė** – pianistė, Lietuvos konservatorijos absolventė, su dideliu pasisekimu atliko Amerikos Lietuvių tarybos kongreso pokylyje meninę programą. ALTA dvi dienas trukusiame suvažiavime minėjo savo 50 metų veiklos sukaktį.

Maria aukštesniosios mokyklos apžiūrėjimas – Open House – bus lapkričio 13 d., nuo 1 iki 3:30 val. popiet. Kviečiame šeimos su septintojo ir aštuntojo skyriaus mergaitėmis apsilankyti mokykloje, susipažinti su šia aukšto lygio mokyklos įstaiga. Svečiai kviečiami į pastatą įeiti pro auditorijos duris (67-toji ir Marquette Rd.).

Laima Repeika, Lombard, IL, prišuntė „Draugo“ prenumeratos mokėstį su 85 dol. auka. Ji rašo: „Mielam „Draugui“ nuoširdūs sveikinimai jubiliejaus proga, dirbant tokį svarbų ir sunkų darbą“. Dėkojame už laikraščio sukaustytą dovana ir mielus sveikinimus.

x Lietuvių Fondui vajuos proga auksio: \$1,000 dr. Ferdinandas ir Vanda Kaunai. \$400 dr. Juozas ir Barbara Pliakiai, \$200 dr. Tomas ir Rita Kisieliai, \$170 Antanas ir Birutė Pociai, po \$100 Petras ir Irena Dapkai, Adolfas Dirgėla, Dalia Musonytė Goodman, Bronė Pakštienė, Violeta Paulienė, Ramona Steponavičiūtė, Hans ir Irene Taulien, Zita Zvirzdys. Nuoširdžiai visiems dėkojame ir prašome aukas siųsti **Lietuvių Fondui**, 14911–127th St., Lemont, IL 60439.

x Jei reikalinga įsigyti vairavimo teisės (IL Driver's License) – kreipkitės į Ed. Šumana, tel. 1-708-246-8241.

x Felicija Vaitiekutė Ruskienė ieško savo brolio Donato Vaitiekiaus, Jono sūnus, gimęs 1920 m. Telsių rajone, Luokės valsčiuje, Maudziarų km. Taip pat ieško pusseserės Kazimieros Galkevičiūtės Kalinauskienės ir jos trijų vaikų: Adelės, Zofijos ir Ramūno. Paskutinis žinomas pusseserės adresas: 7155 So. Mozart Ave., Chicago, IL. Atsiliepkite, rašykite: Felicija Vaitiekutė Ruskienė, Margirio 8 - 19, Panevėžys, Lithuania.

x KAIRYS BALTIC EXPEDITION greitai ir atsakomai pristato maisto siuntinius per 10-14 dienų jūsų artimiesiems. Atsiunčiamieji pasirašyta pakvitavimą. Rašykite arba skambinkite Vytui ar Genėi Kairiams – atsiųsime pilną siuntinių bei priedų sąrašą. **Kairys Baltic Expedition**, 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ont., Canada 18 E 5A6, tel. 905-643-3334/fax 905-643-8980.

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS BALZEKO MUZIEJUJE

Sakoma, kad vienas laimingiausių skaitmenų yra septyni. Balzeko muziejuje jis laimingas, nes septyneri metai klesti lietuvių kalbos pamokos nemokantiems lietuviškai. Įdomu pastebėti, kad milijoniniame mieste bei jo apylinkėse vis atsiranda keliolika studentų, kurie susidomi senolių krašto kultūra, per kalbą bando suartėti ir susipažinti su ja.

Kas šį norą paskatina ir sukelia? Yra įvairių atvejų, bet pats įtakingiausias, tai asmeninis ryšys. Močiutės vaikystėje išgirsta lopsinė apie drugelius ir mėnulį sukelia norą išgirsti daugiau tos magiškos šnekos. Kasmetinis pasivaikščiojimas senose lietuvių kapinėse ir ant prosenelių iškaltos akmenyje raidės „a.a.“ Tos nudilusios nuo lietaus ir vėjo raidės lyg nematoma velės ranka atveda dukraitę į gilesnį savo giminės kilmės pažinimą. Didžiausią įtaką jaunų žmonių gyvenime daro meilė. Išmilydami lietuvių kilmės jaunuolius, jaunuoles, kitų tautybių draugai pajunta didelę spragą, nieko nežinodami apie mylimo žmogaus šeimos papročius ir dažnai dar labai gyvą kalbą.

Be šio pažinimo ir gilesnis meilės ryšys pasidaro sunkiai pasiekiamas tikslas. Ateina ir daktaro laipsniam besirušiančys studentai. Pasirinkdami temas apie Rytų Europos, ar Lietuvos problemas, aiškiai suprantą kalbos pažinimo spragą. Nors trumpas, bet pagrindinių lietuvių kalbos taisyklių žinojimas palengvina kelius ir į akademines aukštumas. Atvedė į studijuojančių klase turistinę kelionę į Kryžių kalną, kur viena moters skulptūra išvaugu veidu ir skulptoriaus išdrožtais žodžiais „...nelaužyk sau rankų, kaip beržo šakas, kad lau o užrūstintus vėjas“ (P. Vaičiūn s). Tas išskirtinis poeto sakini, s, tas skausmu gyvas moters veidas buvo paskata išgirsti daugiau šios kalbos sakinių ir juos ištarti. Į klase įbėga uždususi studentė. Praleido visą dieną, skraidydama karšto oro balione, tačiau savo namų užduotį atliko, sėdėdama spalvingo baliono kampe lyje. Ar galite įsivaizduoti, kad spalvingo baliono krepšyje vyksta lietuvių kalbos linksniavimas?

Muziejus nėra vien rodimų ir knygų vieta. Čia vyksta gyvas minčių pasidalinimas, paskaitos ir naujų draugų susipažinimai. Mes esame atsakingi už kiekvieną, norintį daugiau sužinoti apie savo kraštą, papročius ir kalbą.

Gailutė Valiulienė

x Dr. Juozas ir Barbara Pliakiai, iš Arlington Heights, IL atsiuntė \$150, metinį našlaičio globos mokėstį, ir nori globoti našlaitį gyvenantį Marijampolėje arba Liuduvavos valsčiuje. Našlaičio vardu „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas dėkoja; 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

x Dr. Juozas ir Barbara Pliakiai, iš Arlington Heights, IL atsiuntė \$150, metinį našlaičio globos mokėstį, ir nori globoti našlaitį gyvenantį Marijampolėje arba Liuduvavos valsčiuje. Našlaičio vardu „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas dėkoja; 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

x KAIRYS BALTIC EXPEDITION greitai ir atsakomai pristato maisto siuntinius per 10-14 dienų jūsų artimiesiems. Atsiunčiamieji pasirašyta pakvitavimą. Rašykite arba skambinkite Vytui ar Genėi Kairiams – atsiųsime pilną siuntinių bei priedų sąrašą. **Kairys Baltic Expedition**, 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ont., Canada 18 E 5A6, tel. 905-643-3334/fax 905-643-8980.

Septintoji madų paroda „Seklyčioje“. Iš kairės modeliuotojos: O. Lukienė, E. Marcinkienė, J. Ivauskienė, E. Sirutienė (ji buvo ir renginio vadovė). J. ir J. Žebrauskai; viršuje – I. Levickienė, A. Pankienė ir J. Drūtė.

7-OJI MADŲ PARODA „SEKLYČIOJE“

Spalio 19-osios trečiadienio popietės „Seklyčioje“ programa buvo labai originali. Programą vedė Elenos Sirutienės pastangomis buvo suruošta vyrų ir moterų rūbų madų paroda. Atidarydama šia paroda, ji pakvietė Onutę Lukienę trumpai apibūdinti. Ji pasakė, jog „geriausios parodos ateina iš „Seklyčios“, vėliau kalbėdama ji į savo žodį įpyne gražaus humoro ir privertė visus šypsotis.

E. Sirutienė, vėl perėmus mikrofoną, pakvietė Sofiją Pleniene, kuri pasirodė su sąrašo rankose ir ėmė kviesti modeliuotojus. Pirmieji pasirodė Jūzė ir Jonas Žebrauskai, kurie demonstravo puikios spalvos žėrinčius tautinius lietuvių drabužius ir, užlipę ant paaugstinimo, sušoko suktinį, visiems smarkiai plojant. Po to buvo modeliuojami laisvalaikio rūbai, kur, be minėtų Žebrauskų, dar dalyvavo šie modeliuotojai: J. Drūtė, Laura Daugulytė, kuri visą aprangą sukūrė pati, Jūzė Ivauskienė, Marytė Jukienė, Irena Levickienė ir Jonas Levickas, Onutė Lukienė savo pačios megztais rūbais, Elenutė Šniokaitė-Marcinkienė, Albina Norkienė ir Aldona Pankienė, viso 12 modeliuotojų.

Kiekviena modeliuotoja drąsiai įžengdavo ir, užlipusi ant paaugstinimo, pasisukinėdavo: viena ilgiau, kita trumpiau, bet užteko laiko jas apžiūrėti. Buvo demonstruojamos sunknelės, palaidinės, kelnės, palyginti gana kukli ir skoninga apranga.

Po trumpos pertraukėlės ėmė rodyti jau išėgintus šventadienio rūbus, kurie buvo pasiūti iš geresnės medžiagos ir su įvairiomis kombinacijomis. Galiausiai pasirodė ir modeliuotojas Jonas Levickas, apsirengęs tamsia eilute, kuris, užlipęs ant paaugstinimo, kiekvienai ateinančiai modeliuotojai ištiesdavo ranką ir padėdavo užkopti ant paaugstinimo ir, baigus demonstruoti, padėdavo nultipti. Čia pamatėme ir gana įvairių vakarinių rūbų, kuriuose spindėjo ir nemaža blizgučių, „auksiniais“ ar „sidabriniais“ siūlais austų palaidinių ir apykaklių. Bet čia nebuvo didelių iškirptių, viskas buvo skoninga ir patraukė akį.

Po paskutinio pasirodymo visi

modeliuotojai buvo apdovanoti gvazdikų žiedais, žiūrovams smarkiai plojant. Tada vėl buvo pakviesta Onutė Lukienė, kuri paminėjo šios parodos rengimo iniciatorius, nuoširdžiai reikė padėką jiems: Sofijai Plenienei už tvarkingą visų rikiavimą, Jūzei Ivauskienei už naudingus patarimus ir nurodymus, o ypač Elenutei Sirutienei, kuri, ir naktim nemiegodama, rūpinosi, kad paroda pasisektų. Ji parūpino ir švelnią muziką, ir tinkamas dekoracijas. Taip pat dėkojo modeliuotojoms ir, gausiai susirinkusiai publikai.

Po to buvo patiekti lietuviški pietūs, ir visi dalijosi įspūdžiais apie tai, ką gražaus matė šioje parodoje.

Apol. P. Bagdonas

ISVYKO SVEČIAS

Prelatas Kazimieras Vasiliauskas, Vilniaus arkikatedros klebonas ir Vilniaus kunigų seminarijos rektorius, spalio 20 d. atvykęs į Čikagą, lapkričio 1 d. iš čia pajudėjo į New Yorką, kur svečiuosis Apreiškimo parapijos klebonijoje pas kun. Vytautą Palubinską. Jis lapkričio 6 d. šios parapijos bažnyčioje aukos sumą ir pasakys pamokslą, o vėliau parodys atsivežtą dokumentinį filmą apie Sibirą Kultūros židinyje, Brooklyne.

Prel. K. Vasiliauskas savo viešnagės Čikagoje metu turėjo daug susitikimų su vietos lietuvių. Pirmasis iš jų buvo spalio 21 d. Jaunimo centro moterų klubo surengtoje vakaronėje, Jaunimo centro kavinėje. Svečias aukojo šv. Mišias Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje (spalio 23 d.) ir Palaiminto Jurgio Matulaučio misijos koplyčioje, Lemonte, (spalio 30 d.), ten pasakydamas prasmingus pamokslus. Tiek Čikagoje, tiek Lemonte jis taip pat rodė ir filmą apie Sibirą, kur jam reikėjo praleisti apie 10 metų. Taip pat jis papasakodavo savo išgyvenimus bei atsakinėdavo į publikos klausimus.

Ypač gausiai tautiečių susirinko į susitikimą su prelatu po jo pamaldų Lemonte. Čia atsilankė apie 150 tautiečių, kurie su ypatingu dėmesiu sekė filmą apie Sibirą. Jis išsakė ir nemažą klausimą, į kuriuos svečias stengėsi išsamiau atsakyti.

Svečias iš Vilniaus taip pat dalyvavo BALFO seime, kur susitiko su Balii Gajausku, kuris taip pat ilgį laiką kentėjo Sibire. Prelatas paskaitė prasmingą invokaciją Amerikos Lietuvių kongrese, įvykusiame spalio 29 d. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje. Tą patį vakarą jis dalyvavo ir Lietuvių fondo pokylyje Lemonte, kur buvo pristatytas ten gausiai susirinkusiai publikai. Visur jis būdavo su tinkamas su dideliu dėmesiu ir pagarba. Čikagoje ir apylinkėse jis buvo susitikęs didelį būrį jaunystės draugų ir gerų priešių, su kuriais jis buvo susipažinęs Vilniuje.

(eš.)

ATSIŪSTA PAMINĖTI

• „Technikos žodis“, 1994 m. nr. 3. Pasaulio ir Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos PLIAS/ALIAS organas, įsteigtas 1951 m., leidžiamas ALIAS Čikagos skyriaus techninės spaudos sekcijos kas trys mėnesiai. Redaktorius – Viktoras Jautokas; administratorius – A. Brazdžiūnas (7980 W. 127 St., Palos Park, IL 60464). Žurnalas spausdinamas M. Morkūno spaustuveje Čikagoje, 28 psl., iliustruotas nuotraukomis ir brėžiniais. Šiame numeryje rašo V. Jautokas, A. Paškevičius, S. Bačkaitis, J. Račiūnaitė, A. Panavas ir kiti. Labai vertinga informacija – „Lietuviai techninėje literatūroje“; įdomi – „Užpoliarės statybos prieš pusę amžiaus“ (A. Panavas). Šiose statybose dalyvavo apie 120 lietuvių, kaip autorius rašo: „Dauguma jų buvę kariūnai ir policininkai, stiprūs, augaloti vyrai, sunkių gyvenimo sąlygų pakirsti, kritę lyg rudens lapai. Išliko vos keletas“ (jie atvežti kaip politiniai kaliniai 1941 m.).

• Jonas Pranas Palukaitis. „Lietuvių periodika Vakarų Europoje. 1944-1952“. Išleido „Žurnalistika“, Vilnius, 1993; 288 psl. Knygoje aprašomas lietuvių periodikos laikotarpis, kai spauda buvo leidžiama svetimoje aplinkoje, kontroliuojama ar komanduojama. Apžvelgiami karo pabėgėlių leisti periodiniai leidiniai, eję Vakarų Europoje sunkiu, nežinios ir laikinumo laikotarpiu, kol 1949-1952 m. visiems neatsivėrė emigracijos vartai.

Spausdinami leidėjų atsiminimai, supažindinami su Lietuvių žurnalistų sąjungos veikla Vakarų Vokietijoje ir kitose šalyse.

Knyga iliustruota tuo metuėjusių laikraščių numeriais, leidinių antraščių faksimilėmis.

• Vaclovas Biržiška, „Lithuanian Publications in the United States, 1874-1910: Amerikos lietuvių spauda 1874-1910“. Bibliografija. Redagavo Stasė Vaškienė, išleido Lituanistikos instituto leidykla, JAV 1994 metais, spaudė M. Morkūno spaustuve, Chicago, IL. Knyga 280 psl. su beveik 1500 įrašų, išsamia pavardžių rodykle, taip pat chronologine rodykle. Bibliografija apima knygas ir periodiką. Į knygų skyrių įtraukti ir smulkūs leidiniai – atsišaukimai, programos ir pan. Informacija apie leidinius susideda iš bibliografinio aprašo ir šaltinių, kuriuose minimas leidinys, arba bibliotekų, kuriose rasti leidiniai, nurodymo. Tai nepaprastai vertingas lietuvių bibliografijai. Redaktorei Stasei Vaškienėi priklauso didelė padėka už atliktą šį milžinišką ir svarbų darbą.

Auka „Draugo“ paramos fondui—yra lietuvių laidas ateities kartoms.

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinių mokesčių.